Bu kuponu kesib saklayınız
VAKIT KİTAP KUPONU
Tertib 4 — 17
1 den 31 e kadar bir sıra kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımız Dün ve Yarın Tercüme Külliyatının ilk mevcud beş kitabını yüzde 50 eksik fiatla alabilirler. Posta ile istiyenlerden ayrıca 27,1/2 kuruş alınır.

Akdeniz filolarına kimler kumanda ediyor ?

(Yazısı 3 üncüde)

HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

CUMA 17 MAYIS 1940 ☆ YIL: 23 * SAYI: 8028

İDARE EVİ: Ankara Cad.İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Yeni Denizli ve Erzincan valileri

Ankara, 16 (Hususi) — Tekaüde sevkedilen Denizli valisi Ekrem Endgürden boş kalan Denizli valiliğine Erzincan valisi Osman Nuri Tekeli, Erzincan valiliğine de Maraş belediye reisi doktor Sükûti Tükelin tayinleri yüksek tasdike iktiran etmiştir.

Belçikadaki harp müttefikler lehine inkişaf ediyor

Fransız kıtalarının şiddetli mukabil taarruzları üzerine Bazı mevkiler Almanlardan geri alındı

Hava muharebeleri bütün şiddetile devam ediyor

Dün gece yarısına kadar gelen müttefiklerin tebliğlerine ve diğer haberlere göre harp vaziyeti: Muharebe, heyeti umumiyesi itibarile aynı genişlikte dün de devam etmiştir. Bazı noktalarda çok şiddetli çarpışmalar olmuştur. Namur ile Sedan arasındaki vaziyette, hiç bir terakki olmamıştır. Çarpışmalar son iki gün içindeki büyük şiddetini muhafaza eylememiştir.

Sedan mıntakasında, Fransız kıtaları, şiddetli mukabil hücumlar esnasında, bazı mevzileri geri almışlardır. Başka yerlerde Alman hücumları durdurulmuştur. Bundan, hiç bir sükûn ve her türlü Alman terakkisinin kati surette durdurulduğu mânası çıkarılmamalıdır. Fransız kumandanlığı, bu günü, iki gün evvelki

(Devamı 4 üncüde)

İngiliz tayyarelerile Alman tayyareleri arasında bir hava muharebesi

Yugoslavyada bir İtalyan tayyaresi düşürüldü

Bir Yugoslav köyü İtalyanlar tarafından taşlandı

Tezahüratçılar "Kahrolsun Yugoslavya,, diye bağırdılar!

Belgrad, 16 (A.A.) — Yugoslavyanın her tarafında birçok delikanlılar, Yugoslav tayyare kulübü tarafından açılmış olan pilotlar mektebleri müsabakalarına iştirak için müracaatta bulunmaktadırlar.

Belgrad, 16 (A.A.) — Reuter: Yugoslav nazırları dün Belgrad'da bir kaç toplantı yapmışlardır. Öğleden sonra B. Maçek harbiye nazırı general Nedic'le görüşmüştür. (Devamı 4 üncüde)

Pasif korunma hakkında valinin beyanatı

Korunma ekiplerini bitirenlere vesikaları veriliyor

Pasif korunma ekip şeflerinden bir grup (Önde muharrir arkadaşımız Osman Cemal Kaygılı da görülüyor.) (Yazısı 2 ncide)

İsviçrede Bir Alman bombardıman tayyaresi yere indirildi

İngilizler İsviçreden ayrılıyorlar

Londra, 16 (A.S.) — İngiliz radyosu, İsviçreden alınan haberlere göre, Alman kıtaatının son üç gün zarfında İsviçre hududu yakınında Constance gölü sahilinde manevralar yapmış olduklarını bildirmektedir. Bâle etrafındaki demiryolu münakalâtı hemen hemen tamamiyle inkıtaa uğramıştır

Zürih, 16 (A.A.) — Röyter: Zürihteki İngiliz konsolosluk makamları, bugün İngiliz tebaa-

(Devamı 4 üncüde)

Ruzvelt dün kongrede söylediği nutukta şöyle dedi:

"Menfaatlerimizi tehdit edecek olan şimşek taarruzlarına karşı koyacağız,,

Amerika Reisicumhuru millî müdafaa için bir milyar 182 milyon dolar tahsisat istedi

Londra, 16 (Hususi) — Amerikan Reisicumhuru Ruzvelt kongre ve kordiplomatik muvacehesinde millî müdafaaya taallâk eden mesajını bildirmiştir.

Ruzvelt bu mesajı ile millî müdafaa için bir milyar yüz seksen iki milyon dolar tahsisat istemiş ve millî müdafaada büyük rol oynayan tayyare imalinin ayda elli bine çıkarılmasını ve şimdiye kadar muhtelif Avrupa devletleri tarafından verilen tayyare siparişlerinin hazırlanmasını ve yeni siparişlerin de kabulünü teklif etmiş, Ruzveltin bu teklifleri alkışlarla kabul edilmiştir.

Ruzvelt Amerikanın vaziyeti hakkında da şunları söylemiştir:

Bugünkü hâdiseler bütün milletleri müdafaa tedbirleri almağa davet etmektedir. Muhakkak olan bir şey varsa o da Amerikanın da müdafaa tedbirleri almağa mecbur oluğudur. Çünkü bugünkü harbin yalnız cephe harbi olmadığı görülmüştür. Beşinci Kolonun muhtelif memleketlerdeki faaliyetine şahit olduk.

Amerikanın hayatı menfaatleri çok geniş bir saha üzerinde bulunmaktadır. Amerika bu menfaatlerini korumağa mecburdur.

Bugünkü harpte yeni bir unsur olan hava nakliyatı taarruzunun seri olmasını mümkün kılmaktadır. Sonra kıtalarımıza yakın üslerin işgal olunabilmesi de mümkündür.

Son haftalardaki vaziyetin inkişafı Amerikayı menfaatlerini müdafaaya icbar etmiştir. Amerika her türlü şimşek taarruzuna karşı koyacak tedbirler almağa mecbur kalıyor.

Ruzvelt sözlerini şöyle bitirmiştir:

"İdeal ve hedefimiz dahilde ve hariçte sulhtur. Amerikan milletinin emniyet ve hürriyeti için canımızı feda edebiliriz.,,

Ruzveltin sözleri alkışlarla karşılanmıştır.

Ruzvelt'in Musoliniye mesajı

İtalya, sulh halinde kalmaya davet edildi

Nevyork, 16 (A.A.) — Nevyork Times, gazetesinde Vaşingtondaki muhabiri, Ruzveltin riyaseticumhur sarayında yapılan bir toplantı sonunda "İtalyanın harbe girmesi muhtemel olduğuna dair ortalıkta telâş uyandıran bir rapor,, üzerine Musoliniye bir mesaj göndermiş olduğunu haber almıştır.

Gazete muhabiri diyor ki:

"Ruzvelt, bu mesajında Avrupada harbin etrafa sirayet etmesi endişesini izhar etmiştir. Çünkü İtalyanın harbe iştiraki böyle bir netice tevlit edecektir ve Romaya gönderilen mesaj, İtalyayı sulh halinde kalmağa davet etmek demektir.

Gazete, Ruzveltin bu kararı İtalyanın harbe girmesi tehlikesinin artmış olduğuna dair olan haberler üzerine ittihaz etmiş olduğunu yazmaktadır.

Resmi mahafil, Comte di Savoie vapurunun 15 Mayısta Nevyorka müteveccihen hareket etmesinden dolayı büyük bir memnuniyet izhar etmektedirler.

Roma, 16 (A.A.) — B. Roosevelt'in Duçeye Kont Çiano vasıtasile şahsî mahiyette bir mesaj gönderttiği İtalya tarafından da teyit edilmektedir. Bu mesaj dün Duçeye verilmiştir. Mesajın muhteviyatı hakkında hiç bir malumat yoktur.

36 yaşında bir siyasî

Kont ciano nasıl yetişti

İtalyanın bugünkü vaziyeti on ay bitaraf kaldıktan sonra 1915 yazında İtilâf devletlerile müşterek olarak harbe girmek kararını verdiği zamanki vaziyetten bambaşkadır. O zaman da memleket içinde şiddetli mücadele vardı. O zaman da Mussilini vardı. Fakat o zaman Mussolini bir diktatör değil, bir sosyalist gazetesinin muharriri idi.

Kont Ciano ve Mussolininin kızı olan refikası

Bu gazete, o vakit, İtalyan siyasetinin faal bir rol oynamasını istiyordu. Ona mukabil muhafazakârlar, papa ve kral bitaraflıkta devama taraftardılar.

Bu günün o zamandan farkı, bitaraflık aleyhtarlarının o zaman garp devletlerile birlikte harbe girmesini istemeleri ve bugün ise Almanya ile beraber garp devletleri aleyhine harekete geçmek arzusunu göstermeleridir.

Yalnız değişmeyen şey Mussolininin o gün ve bugün aynı harp taraftarlığını yapmasıdır.

Bitaraflık ve harp taraftarları arasında çok mühim bir rol oynayan şahıs Duçenin damadı Kont Ciano'dur.

Hattâ İngiliz gazetelerinin iddiasına göre Kont Ciano kayınpederinin fikirlerine açıktan açığa aleyhtardır. Kulis arkasında muhafazakâr kuvvetlerle, saray ve Vatikanla müşterek çalışıp İtalyayı bugünkü ihtilâftan mümkün olduğu kadar uzak tutmak için uğraşmaktadır.

Kontrolü kabil olmıyan bu gibi şayiaları kaydı ihtiyatla almak lâzımdır. Fakat demokratik hakları olmadığı memleketlerde de siyasî mücadelelerin başka şekillerde devam ettiğini unutmamak ta icap eder.

İtalyada Mussoliniden sonra en fazla ismi geçen Kont Ciano bu mevkiini her şeyden evvel Duçenin damadı olmasına borçludur. Maamafih Kontu sadece karısının nüfuzundan istifade eden bir adam olarak görmek doğru değildir. Ciano ayrıca zeki ve isabetli gören bir devlet adamıdır.

Ciano 1904 doğmuştur. Babası tanınmış bir amiraldi. Umumî harpten sonra faşist partisine girdi ve orada çok mühim bir rol oynadı. 1924 te posta nazırı oldu, aynı sene demiryolları idaresinin başına geçti; bu mevkiini on sene muhafaza etti. Teşkilâtçı kabiliyeti ona İtalyan demiryolları idaresinde çok mühim işler görmesine imkân verdi. 1934 senesinde öldüğü güne kadar parlâmento reisi idi. Amiral Duçenin itimat ettiği yakınlarındandı.

Genç Ciano da Roma yürüyüşündenberi iyi ve muvaffakıyetli bir hayat geçirmiştir. Romada hukuk fakültesine devam etmiş, iki piyes yazmış, bir gazete idare etmiş ve diplomatik imtihanlarda muvaffak olmuştur.

İkinci derecede gazetelere yazdığı basit nesir parçalarile Kont Ciano ilk defa efkârıumumiye ile temasa geldi.

O zamandanberi tanıdığı gazeticilerle ile münasebetler tesis etti. Bu gazecilerle de şimdiki nazırlık zamanında çok büyük istifade etmektedir.

Ciano Mussoloninin kızıyla evlendiği zaman Kont ünvanını almış bulunuyordu. Zira Mussolini kızına bir cemile olsun diye ihtiyar Ciano'ya Kortelozzo kontluğu ünvanını vermişti.

İzdivacından sonra Şanghaya gitmiş olan Kont Ciano vazifesi neticesi olarak orada İngilizleri tanımak fırsatını elde etti. 1933 te Kont Ciano silâhlanma konferansına murahhas olarak Londrada bulunuyordu.

İtalyan murahhas heyetinin reisi olmamasına rağmen Mussolininin damadı oluşu onu birinci plânda tuttu. Böylelikle ilk defa olarak umumî bir alâkanın üstüne toplanmasına vesile oldu.

Londra dönüşünde Ciano Mussolininin matbuat bürosuna şef seçildi. Bu kendisini İtalyan matbuatının hâkimi vaziyetine getirdi. Fakat iş bununla kalmadı. Bu büro bir matbuat propaganda nezareti ve sonra da doğrudan doğruya bir matbuat nezareti haline geldi.

Kont Ciano Habeş harbi zamanında tayyare yüzbaşısı olarak Afrikaya gitti. Harpten bir kahraman gibi Romaya döndü. O günden itibaren İtalyada muktedir bir insan gibi telâkki edilmeğe başlandı. Az sonra hariciye nazırı olan Ciano, Budapeşteye, Viyanaya, ve Berline parlak seyahatler yaptı. Bu seyahatler İtalyan matbuatında büyük diplomatik muvaffakıyetler gibi gösterildi. O zamana kadar Mussoliniden başka hiç kimse için kullanılmayan methedici bir lisan Ciano hakkında da kullanılmağa başlandı.

Uzun zamandanberi Kont Ciano İtalyan haricî siyaseti hakkında söz söyleyen yegâne adam vaziyetindedir. İlk defa geçen senenin yazındanberi Fon Ribbentrop ile onun arasında bir soğukluk peyda olmuşa benzemektedir. Bununla muvazi olarak Kont Cianonun İtalyan muhafazakâr zümrelerile teması çoğalmıştır. Kendisini İtalya kralının "amcazadesi,, mertebesine yükselten maruf bir nişanı aldıktan sonra Kont Ciano'nun saraydaki mevkii —kendi asaletinin pek yeni olmasına rağmen— eski asılzade prenslerden hepsinin üstünde oldu.

Henüz otuz altı yaşında iken bu kadar yüksek bir ikbal mevkiine ulaşan bir başka devlet adamı yoktur. Hattâ Mussolini bile bu yaşta iktidar mevkiinden çok uzak bulunuyordu.

Erkek kardeşi Arnaldo'nun ölümündenberi Mussolini kendisini pek yalnız hissetmekte idi. Onun oğulları Bruno ve Vittorio kendisine iyi bir halef olacak kabiliyeti gösterememişlerdi. Bruno tayyareci olmuş, film senaryoları yazan Vittorio da bir küçük burjuva ailesinin kızile bir aşk izdivacı yapmıştı. Böyle bir izdivaç yapmış olması onun ileride büyük bir siyasî rol oynıyamaıyacağını gösterir.

Mussolini oğullarında tatmin edemediği sevgisini ilk torununa verdi ve böylelikle Kont Cianonun oğlu herkesten fazla büyük babasına yakın oldu.

Mussolini herkesten ziyade kendi kızına güvenir. Kont Cianonun Mussoliniye çok yakınlaşmasının bir sebebi de budur.

Karısının en sevdiği kızı olması ve dünyayı tanıması sadece faşist muhitlerle değil, muhafazakâr zümrelerle çok iyi münasebetler tesis etmiş bulunması dolayısile Kont Ciano İtalyanın vereceği en mühim kararlarda bile mühim ölçüde rey sahibi olan bir adamdır.

ŞEHİR İÇİNDE

Bükreş müzakereleri iyi safhada

Yeni anlaşmanın bu hafta imzası muhtemel

Bükreşte Romanya hükûmeti ile ticarî müzakereler yapan heyetimiz azasından pamuk ithalât tüccarı Kasım Kürek şehrimize dönmüştür. Bükreş müzakereleri müsbet bir şekilde devam etmektedir. Bir haftaya kadar yeni bir anlaşma imzalanacağı muhakkak görülmektedir. Romanyalılar göndereceğimiz pamuklara mukabil benzin ve petrol vermeği şimdiden kabul etmişlerdir. Diğer maddeler üzerinde görüşülmektedir.

Italyan vapurları muntazam seferlere başladı

İtalyan vapurları bir kaç günlük bir tatilden sonra tekrar limanımıza muntazam seferler yapmağa başlamışlardır. Dün de İtalyan bandıralı Kapovado vapuru mühim miktarda elektrik malzemesi, kimyevî ecza, mukavva, cam eşya, kâğıt ve limon getirmiştir.

Son günlerde İtalyan ve Yunanistan balık mübayaalarını arttırmışlardır.

Dokuma tezgâhları iplik bulamıyor mu?

İstanbul dokuma tezgâhları sahipleri dün mıntaka ticaret müdürlüğüne müracaat etmişler; fabrikaların kendilerine kâfi mikarda pamuk ipliği vermediğinden şikâyette bulunmuşlardır. Söylediklerine göre fabrikalar mamulâtlarını doğrudan doğruya toptancılara vermekte, bunlar da 150 kuruş gibi yüksek bir zam yaptıktan sonra dokumacılara satmaktadır. Tezgâh sahipleri dokumacılar kooperatifinin bu işi yapmasına müsaade istemişlerdir. Kooperatif pamuk ipliklerini fabrikadan bir toptancı tüccar gibi alacak ve dokumacılara aynı fiyattan tevzi edecektir.

Tezgâh sahiplerinin bu dilekleki Ankaraya bildirilmiştir. Gelecek cevaba göre hareket edilecektir.

Mümeyyiz seçim işi bitti

Orta tedrisat müesseselerinin imtihan komisyonlarına lâzımgelen mümeyyizlerin seçim işi tamamlanmıştır. Hazırlanan cetveller tasdik edilmek üzere dün akşam Ankaraya gönderilmiştir. Cetveller maarif vekilliğinden derhal tasdik edilerek pazartesi gününe kadar maarif müdürlüğüne iade edilecektir.

Diğer taraftan hususî okulların mümeyyiz seçme işi de tesbit edilmiştir. Ecnebi ekalliyet okulları resmî okullarda imtihan vereceklerdir.

Yüksek tahsile devam etmiyecek olanlar kendi okullarında ayrıca maarif müdürlüğünden gönderilecek mümeyyizler marifetiyle imtihan edileceklerdir.

Orta okul mezuniyet imtihanları

Haziran başından itibaren lise ve orta okullarla ilk okullarda başlıyacak olan mezuniyet imtihanlarına başta maarif vekili olmak üzere bütün genel ispekterler, vekâlet umum müdürleri, maarif müdürleri, ilk tedrisat müfettişleri giderek imtihanların yapılma tarzlarını kontrol edeceklerdir. Alâkadarlara bu hususta emirler verilmiştir.

Üniversite lisan kurları

İstanbul üniversitesi yabancı okulu imtihanlarına dünden itibaren başlanmıştır. İmtihanlar kısa bir zamanda ikmal edilecektir. Okul bir hazirandan itibaren haftanın üç gününde yaz tatili çalışmalarına başlıyacaktır.

Rektörlüğün verdiği karara göre yazın okulda açılacak yabancı dil kurslarına ikmale kalan talebe devam edeceği gibi, hariçten lisan bakımından inkişaf etmek isteyen talebe ve halk da devam edebileceklerdir.

Belediye Bütçesi

Belediye bütçesinin tabı bitersе muhasebeci Muhtar bütçeyi tasdik edilmek üzere Ankaraya götürecektir.

Pasif korunma hakkında valinin beyanatı

Korunma ekiplerini bitirenlere vesikaları veriliyor

Pasif korunma ekiplerinin 30 saatlik talim ve terbiyeleri bitmiş, bunlardan bir kısmına vesikaları verilmiştir. Geri kalanlar da on beş gün içinde alacaklardır. Bu ekiplere 3800 kişi devam etmekte idi.

Resmî dairelerle diğer müesseseler ve fabrikalarda teşekkül eden grupların şefleri için açılan kurslara da 720 kişi devam etmektedir. Bunlardan da bir kısmına vesikaları verilmiştir. Pasif korunma işinde kullanılacak tulumbalarda tevzi olunmuştur. Sığınak ve siperler hakkında bastırılan talimatnamelerin tevzii bitmek üzeredir. Halk talimatnamede gösterilen mecburiyetleri bir buçuk ay zarfında yerine getirmiş olacaktır. Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar dün bu hususta şunları söylemitşir:

—"Üç kattan fazla katı olan apartımanlarda korunma odası yapılacaktır. Üç kattan aşağı katı olan apartımanlarla ahşap evi olup ta bahçesi olmıyanlar mıntaka emniyet âmirliğine müracaat edeceklerdir. Bunlara civardaki arsalarda yer gösterilecek ve bunlar müştereken buralarda siper kazdıracaklardır.

Ahşap binalardan bahçesi olanlar ise bahçelerinde siper kazacaklardır. Şehrin muhtelif yerlerinde nümune siperleri kazılmıştır. Siperler bunlara uygun şekilde olacaktır.

Talimatnamenin kendisine tebliğ tarihinden itibaren her ev sahibi bu mecburiyetleri bir buçuk ay zarfında yerine getirecektir. Gelecek ay bir kontrol yapılacak, bu kanunî mecburiyeti verine getirmeyenler cezalandırılacaklardır...

İhtikâr yapılmıyan eşya yok

Kontrol teşkılâtı mücrimleri bulup çıkarmıya kâfi değıl

Harp vaziyetinin tehlikeli bir şekilde inkişafı üzerine beynelmilel vapur seferleri inkıtaa uğramış olduğundan piyasada ithalât eşyası bulunmamağa ve dolayısile ihtikâr hareketleri genişlemeğ başlamıştır. Bütün ithalât eşyaları üzerinde ihtikâr göze çarpmaktadır. Fiyatı lüzumsuz yere yükseltilmeyen bir tek eşya voktur. Mıntaka ticaret müdürlüğü bu hususta tetkikler yapmağa başlamışsa da bu teşkilât bütün piyasayı kontrole kâfi gelmemektedir. Ticaret müdürlüğü ancak bir istida ile yapılan şikâyetler üzerine yalnız mevzuu bahis firma hakkında tahkikat yapabilmektedir. Halbuki bütün piyasanın şikâyet vaki olsun olmasın daimî bir kontrol altında bulunması zaruridir. Bu hususta yüksek makamların nazarı dikakti celbedilecektir.

Diğer taraftan ihtikâr komisyonu vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarın reisliğinde pazartesi günü de toplanarak vaziyeti tetkik edecek; şikâyet edilen bazı müesseseler hakkında kararını verecektir.

Tramvay altında ölen çocuk

Mezardan çıkarılan kemikleri morga kaldırıldı

Yedi sekiz ay evvel Aksarayda 12 yaşlarında Zeki adında bir çocuk tramvayın altında kalmış, Aksaray deposu usta başısı Osman ile adamları tarafından tramvayın altından çıkarılırken kriko birkaç defa kurtulmuş ve çocuk ölmüştü.

Bunun üzerine Zekinin, kriko kurtulması yüzünden öldüğü iddia edilmiş ve ustabaşı Osman ile arkadaşları asliye ikinci ceza mahkemesine verilmişler, muhakemeleri neticesinde de Zekinin nasıl öldüğünün tesbiti için cesedinin mezardan çıkarılmasına karar verilmişti.

Dün ikinci asliye ceza mahkemesi hâkim muavini Ömer Kemerli, müddeiumumî muavini Kemal ve adliye doktoru Enver Karandan müteşekkil bir heyet Merkezefendi mezarlığına giderek çocuğun mezarını açtırmış ve bakiye kalan kemiklerini morga kaldırtmıştır.

Morg bu iskelet üzerinde yapacağı fethi meyt sonunda nasıl öldüğünü tesbit edecektir.

Uç eroinci tutuldu

Sabıkalılardan Hüsnü, Ali, Tatar İsmail isminde üç kişi afyon ve eroin satarlarken yakalanmışlardır. Bunlardan Alinin üzerinde 20 gram, İsmailin üzerinde de 10 gram eroin bulunmuştur.

Universiteye alınacak doçentler

İstanbul üniversitesinin muhtelif fakültelerine kabul edilecek olan doçentlerin yazılı imtihanları tamamlanmıştır.

Bugün de sözlü imtihanlara başlanacaktır. Bu imtihanlar neticesinde alınacak doçentlerden maada ayrıca 13 doçent daha alınacaktır.

Kısa haberler:

* 940 mali yılı bütçe projesi Mayısın son haftasından evvel görüşülecektir.

* Avrupada İngiliz dış ticaret işlerini idare etmek üzere kurulan şirket faaliyette geçmiştir. Şimdi mevcut ihracat maddelerimiz üzerinde ticaret mümessilliği vasıtasiyle tetkikler yapmaktadır. Ayni zamanda İngiltenin bize satabileceği maddeler de tesbit edilmektedir.

* İzmirde belediye temizlik amelesine konferans verilecektir. Bu suretle ameleler temizlik işlerinin halkı rahatsız etmeden nasıl yapılacağını öğrenmiş olacaklardır.

* Şair Necip Fazıl Balıkesir halkevinde Abdülhak Hâmit hakkında bir konferans vermiş, müteakiben "Kaldırımlar,, şiirini okumuştur.

* Mersinde Nuri isimli bir vatandaş mevsiminden 15 gün evvel piyasaya patlıcan sevketmiştir. Nurinin bu hareketi Mersinin ziraî mahafilinde çok iyi karşılanmıştır.

* Seyhan nehri yükseldiği zaman Hadırlı köyünü selden koruyan set nehrin feyezanı sırasında muhtelif yerlerinden yarılmıştı. Nafia Vekâleti seti tâmire karar vermiştir.

Belediye inşaat komisyonu toplandı

Belediye inşaat komisyonu dün belediye reis muavini Lûtfi Aksoyun reisliğinde toplanarak yeni bazı inşaat dilek ve müracaatlarını tetkik ederek kararlar vermiştir.

20 kişi cezalandırılmış

Bir sene zarfında Beyoğlu kaymakamlığı mıntakasında 20 bin kişiye para cezası kesilmiştir. Bunun tutarı 60 bin liradır. En çok cezaya çarpanlar nakil vasıtalarını kullananlardır.

19 Mayıs Provaları

On dokuz Mayıs idman şenliklerine ait hazırlıklar tamamlanmıştır. Dün Fener ve Şeref stadlarında son propalar yapılmıştır. Provalarda maarif müdürü ve bütün beden öğretmenleri hazır bulunmuşlardır.

GÜNÜN AKİSLERİ

İmdat kuvveti

Yazan: *Hikmet Münir*

Bir vakitler bir devlet mühim bir muharebe karşısında kaldığı için diğer bir devletten muavenet istemiş. O devlet de yirmi bin asker göndereceğini vaadetmiş.

Muharip devlet harp tedariki ile meşgulken, diğer devletten gelecek yirmi bin askeri de bekliyormuş.

Günün birinde yardım beklenen memleketten bir Tatarağası zuhur eder; kale kapısı önünde bağırır:

— İmdat kuvveti geliyor!

Muharip devlet, imdat kuvvetini karşılamak için hazırlığa başlar, alaylar yapılır. Bir de gele gele üç kişi gelmez mi?

Bunları öncü zannederler. Gelecek hakikî kuvveti sorarlar.

Onlar da şu cevabı verir:

— Her birimiz yedişer bin adama muadil olduğumuz için, yirmi bin değil, yirmi bir bin kişilik bir imdat kuvvetini temsil ediyoruz.

. . . .

İttifak devletleri şuraya buraya yardıma koştuğu zaman, dünya efkârı bin türlü tefsirde bulunuyordu. Ellerinde olan imkân ve müsaadeyi göze almaksızın tenkit ediyordu... Kimi gönderilen yardım kuvvetini az buluyor; kimi bu kuvvetin harekâtını tesirsiz görüyordu.

Halbuki şu Belçika ve Holanda ile birlikte — kendilerinden yardım istenen Fransa ve İngilterenin bahadırca dövüşüne bakmalı!... Ellerinde olan bütün kuvvetle nasıl atılmıştır. Hem kendilerinin, hem de çiğnenmiş iki memleketin istiklâllerini müdafaa için elbirliğiyle nasıl çarpışmaktadır!.

Haydi şimdilik yardım görememiş olanların imkânsız vaziyetlerini bir tarafa bırakalım, fakat garip olan cihet şudur ki, bazı milletler, günün birinde ne birliğini ve görebilecekleri bir iş birliğini tahakkuk ya yardımı — pekâlâ mevkide ettirebilecek bir tabii reddet bulunmalarına rağmen — iş birliğine mekte yahut böyle bir iş birliğine karşı çekingen durmaktadırlar.

Bunun başında yine, Holanda ile Belçika geliyordu...

Gerçi:

Ümidin kes zaferden, gayriden imdâd lâzımsa.

Demişler. Bu sözde saklı olan yüksek "nefse itimad" telkinini daha iyi anlatabilmek için şöyle demek lâzım:

Gayriden imdâd isteyecek kadar kendini zayıf görme! bu bir zillettir. Fakat kendinle birlikte bütün beşeriyetin istikbali demek olacak yüksek bir ideal için günün birinde fiilen mücadeleye mecbur edilirsen, kuvvetini takdir etmiş olanlardan herhangi bir suretle görebileceğin müzahereti, karşılaşacağın düşmanlık derecesinde hesap et! VE HELE ZAFERDEN ASLA ÜMİT KESME!

Yirmi yıl evvelki Vakit

17 Mayıs 1920

Yeni bir varidat menbaı

Karaağaç mezbahasında kesilecek hayvanların kanından albomin istihsal etmek üzere bir ecnebi şirketi Şehremanetine müracaat etmiştir. Şirket (20) senelik bir kontrat aktedecek ve yapacağı büyük fabrikayı (21) bin liraya isticar ederek müddetin hitamında fabrikayı emanete devredecektir.

TAKVİM	Cuma 17 Mayıs	Cumartesi 18 Mayıs
	9 Reb.ahir	10 Reb.ahir
	hızır 12	hızır 13

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneşin doğuşu	4 41	9 20	4 40	9 18
Öğle	12 01	4 49	12 10	4 48
İkindi	16 07	8 46	16 07	8 45
Akşam	19 21	12 00	19 22	12 00
Yatsı	21 12	1 51	21 13	1 52
İmsak	2 36	7 15	2 34	7 12

Tarih Sayfaları:

Tarihte kanlı bir ibret levhası

Maroziya, Romanın birinci derece sinyorlarından biriyle evlendiği gün, bütün Roma, bu güzellik ihtişamı karşısında titremişti. Onda ne harikulâde bir güzellik ve ne sihirli bir yaradılış varmış.

Buna rağmen asîl kadınlar, yalnız güzelliği ile şöhret bulmuş olan Teodoranın bu harikulâde kızına:

— Devlet kuşu başına kondu.. Dedikleri zaman, güzelliğine mağrur olduğu için mi, yoksa tahtın kendisine neler vaadettiğini gizli kuvvetlerin ilhamı ile hissettiği için mi, bilinmez, Maroziya sadece dudak bükmekle karşılık vermişti. O vakit asîl kadınlar bu harikulâde güzel kızın gururunu çiğnemek istemişler, fakat Maroziya bunlara da soğukkanlılık ve sükûtla mukabelede bulunmuştu.

906 milâdi yılında Sinyor Albrik ile evlenen Mariziya, çok geçmeden kocasının bir kavgada öldürülmesi ile dul kalınca, dünyasına yeni doğmuş gibi derin bir nefes aldı. Romanın ne kadar baron ve markileri varsa kalplerini ona açmışlardı.

Maroziya hepsine gülümseyor, hiç birinin kalbini kırmıyor ve hediye olarak büyük bir mülk almayınca iltifatını arttırmıyordu.

Tarih Maroziyanın bu devresini şöyle kaydeder:

"Maroziyanın âşıkları kendisine kuleler, çiftlikler, hisarlar ve hattâ kaleler bile hediye ve temlik etmeye başladılar. Bir zaman sonra Romanın etrafındaki arazi ve emlâkin mühim bir kısmı bu kadının eline geçmişti, ki buraların yüz binlerce nüfus ahalisi de Maroziyanın tebeası sayılıyordu."

Maroziya, Tiber nehrine hâkim ve Tosfanaya nezareti olan Sentanj şatosuna taşındığı vakit âdeta Romanın kraliçesi olmuştu. Burası, aynı zamanda Vatikan mahallesinin de en güzel ve hâkim yeri idi.

Her şeye rağmen kendisini celbedil olarak bir tek insana bağlamak istemiyen Maroziya, kocasının ölümünden dokuz sene sonra 925 yılında Toskana dukası Kiyi ile evlenmişti. Bu şuh ve fettan kadının, hâkimiyetini ve nüfuzunu daha çok arttırmak maksadiyle evlendiğini kimse, hattâ yeni kocası bile bilmiyordu.

Maroziya, yeni kocasının nüfuzundan istifade ederek en meşhur âşıklarından Papa Üçüncü Serjiyos ile Üçüncü Anastas Vlandonu papalık makamına getirmiş, bu arada azlettirdiği Papa Onuncu Janı hapsettirmiş ve ölümüne sebep olmuştu.

931 de Toskana dukasının ölümü ile ikinci defa dul kalan Maroziya kırk yaşını geçmiş olmasına rağmen güzelliğinden hiç birşey kaybetmemiş bilâkis erkekleri büyülemek ve pençesi altına almakla güzelliğine bir de fettanlık ilâve etmişti. Bu, onun nüfuzunun devamına kâfi idi. En güzel misali de, oğlu yirmi bir yaşındaki Janı, bütün erkânın itirazına rağmen papalık makamına oturtmasındadır.

Bir sene sonra Hüg dö Provans, Maroziyaya âşık olmuştu. İtalya tahtını ele geçirmek için kardeşinin gözünü oyduran, akrabası olan hükümdarları birer birer İtalyadan uzaklaştırmaya muvaffak olarak kendisini İtalya kralı ilân eden Hüg, Maroziya için çıldırıyor, en büyük emeli olan tahta kavuşmuş olmak bile kendisi için ehemmiyetini kaybetmiş bulunuyordu.

Müsteşarları, krala:

— Haşmetmeap, dediler, şimdiye kadar beş yüz kişi ile sevişmiş kart karıya karşı olan bu hissiyatınızı değiştirmeniz lâzımdır.

Bu sözler, Hüg'ü düşündürecek yerde ateşledi ve eski aşifte Maroziyayı İtalya tahtına getirdi...

Bir insan iktidarının yapabileceği her şeyi fazlasiyle başaran bu yaman kadının son günleri, tarihin sık sık tesadüf edilen ibret levhalarından biridir. Maroziyanın Albrik adındaki bir oğlu, bir gün çok hırçın ve sinirli bir adam olan anasının kocası kral Hüg'den şiddetli bir tokat yemişti. Albrik hemen annesine koşmuş ve kralın hakkından gelmek için müsaadesini istemişti.

Maroziya, elindeki kraliçeliği ve bir papa anası olmayı, oğlunun yediği tokadın intikamına tercih etmiş ve oğluna fazla olmamasını ihtar etmişti.

Albrik annesini o an için dinledi ve sustu. Fakat pek az sonra papadan, kral ve kraliçeden memnun olmıyan İtalyanlarla bütün Romayı muhasara etti. Sarayı altüst ederek kralı, kraliçeyi ve papayı ebediyen tarihe gömdü. Ve Maroziya, haşmetli bir ömürden sonra son günlerini mahpushanenin rutubetli zindanında bitirdi.

N. A.

Yabancı Gazetelerde HÂDİSELER

Akdeniz filolarına kimler kumanda ediyor

Akdenizdeki İngiliz, Fransız ve İtalyan donanmalarının kumandanları Amiral Esteva, Guningham ve Kavaniyari'dir.

İngiliz ve Fransız müttefik donanmasının müşterek faaliyeti şu şekildedir. Akdenizin garbını Fransız, şarkını da İngiliz donanması idare etmektedir. Müttefiklerin kara ordularının Fransız generali Gamlin'in idaresi altında bulunması gibi Akdenizdeki müttefik donanmalarının başkumandası da İngiliz amirali Guninghamın elindedir.

Amiral elli altı yaşında olup İngiliz deniz mahafilinde yüksek kabiliyetleriyle tanınmış bir kumandandır. O hayatın kırk üç senesini denizde geçirmiştir.

Faaliyeti daha fazla muhripler üzerindedir. Muhriplerin Akdeniz için hususî bir ehemmiyeti vardır. O yirmi sene müddetle Akdenizde dolaşmıştır. Cihan harbi zamanında Çanakkalede harp eden kumandandır; İspanya vatandaş harbi zamanında da İngiliz Akdeniz muhripleri filosu kumandanı idi. Geçen sene yazın harp patlamadan az zaman evvel Akdeniz hakkındaki geniş malûmatı dolayısiyle Britanya bahriyesi genel kurmay reis muavinliğinden Akdeniz donanması başkumandanlığına getirilmiştir.

Guningham donanmasının kuvvetlerini ve zayıf taraflarını çok iyi bilir.

Bu zayıf taraflar meyanında olarak Fransa ile Fransız şimal Afrikası arasındaki rabıta ve Malta adasının kolayca bombardıman edilebilmesi misal olarak gösterilebilir.

Fakat o, vaziyetin İtalya için de başka türlü olmadığını bilir. İtalyanın da şimalî Afrikada müstemlekeleri vardır. İtalyanın da deniz ortasında bulunan Pantelleria adasında bir deniz üssü vardır ve limanlariyle, şehirleriyle, tersaneleriyle ve demiryollariyle İtalyan sahilleri Fransız sahillerine nazaran on defa daha uzundur.

İtalyan donanması başkumandanı Amiral Cavagnari İtalyanın (zayıf noktalarında) hiç bir zaman hayale kapılmamıştır. Cavagnari Amiral Guninghamın en kuvvetli rakibidir.

Bu İtalyan amirali de altmış üç yaşında olup askerî mahfillerce büro generali diye anılan tipik nümunesidir.

Mesleğinin çok az bir kısmını denizde geçirmiştir. Daha fazla nezaretlerde ve bahriye dairelerinde çalışmıştır. Cavagnari büyük bir teşkilâtçı ve idarecidir. Esasen Musolini de iyi idareci olmıyan memurları kendi maiyetinde çalıştırmak itiyadında değildir. Üç sene müddetle krallık deniz akademisini idare eden Cavagnari sonra Spegia'daki devlet tersanelerine müdür olmuştur.

1933 yılındanberi bizzat Duçenin idare ettiği bahriye nezareti müsteşarlığında ve İtalyan deniz kuvvetlerinin genel kurmay başkanlığında vazife görmektedir.

Orta boyda bir adam olup, beyaz amiral üniformasını gayet zarif bir şekilde taşıdığı için amiral Cavagnari Romalı kadınları cezbeden bir zerafettedir. Onun keskin hatlı yüzünde ağır düşüncelerini okumak mümkündür. O kendi kanaatine göre İtalyanın büyük bir Okyanus devleti olmasını temin edecek bir donanmaya sahip olması için yapılmış olan büyük bahrî silâhlanma programının teşvikçisidir.

Bu harpten az evvel Fredrikhafene giderek Alman deniz kuvvetleri şefi amiral Rider ile mihver siyasetinin donanmaya sureti tatbikini görüşmüştü. Fakat bu konuşmaların neticesinden çıkan yegâne şey, her iki donanma arasında gizli bir işaretleşmenin tesbitinden başka bir şey olamamıştır.

Belçika erkânıharbiye reisi

General Mişiel mükemmel bir askerdir

Belçika erkânıharbiyesinin reisi General Mişiel'in bir tek formülü vardır: "Mukavemet etmek."

Fakat bugün yalnız General Mişiel değil, bütün halk silâh elde ayaklanmış bir halde Alman taarruzuna karşı koymaya çalışmakta ve Hitler ordularını muvaffakıyetsizliğe uğratmaya gayret etmektedir.

Belçika ordusunun sevk ve idaresi General Mişielin elindedir.

General Mişiel 59 yaşındadır. 1881 senesinde Brükselde dünyaya gelmiştir. On bir yaşında iken askerî mektebe kaydolan Mişiel 1903 senesinde 12 nci alaya mülâzim olarak iltihak etmiş, 1912 de erkânıharp çıkmış ve 1914 de Liej müstahkem mevki erkânıharp heyetinde bulunmuştur.

Umumî harp sırasında Yser nehri üzerinde dövüşen üçüncü fırka kumandanı General Jak'a mükemmel bir mesaî arkadaşı olmuştur.

1918 de muzafferiyetten sonra erkânıharp zabiti olarak ismi şeref listesine geçen Mişielden fevkalâde takdirle bahsolunmuş, bilhassa Flandr taarruzunda zekâ, bilgi ve cesaretiyle kazandığı muvaffakıyetlerden bahsedilmiştir.

Harp akademisinde muallim olan General Mişiel birinci kolordu erkânıharp reisliğinde bulunmuş ve ondan evvel de üç sene alay kumandanlığı yapmıştır.

General Mişiel 1937 senesinde erkânıharp generali olmuştur.

1939 eylül seferberliğine kadar harbiye nezareti zat işleri müdürlüğünde bulunan General Mişiel, derhal kıtaya iltihak etmiş ve bir süvari fırkası başına getirilmiştir.

Eski Belçika erkânıharbiye reisi General Van den Bergen geçen 2 şubat tarihinde vazifeden affını rica ettiği zaman bu yüksek vazife General Mişiele verildi.

Mükemmel bir harp şefi

Belçikanın yeni erkânıharbiye reisi kelimenin tam manasiyle bir harp şefidir. Kendisi harbin her safhasını görmüş, mükemmel tecrübeler geçirmiştir. General Mişiel mükemmel bir muhariptir. Harpten evvel kendisi şöyle demişti:

— Henüz harp etmiyoruz. Fakat bir gün buna mecbur kalırsak muhakkak ki Fransızlarla beraber olacağız ve aslanlar gibi dövüşeceğiz..

İşte aslanlar gibi dövüşülecek gün gelmiştir. General Mişiel ordularının başında Almanların şiddetli taarruzlarına karşı koymaya çalışmaktadır.

Dört çocuk hakkında karar verildi

Beyoğlunda, Ağacamiinde oturan Fransuvanın bir gece yarısı evine girerek ellerini ve gözlerini bağladıktan sonra paraları ile bazı eşyalarını çalan Marko, Kiryako, Jorj ve Raul adında dört çocuğun muhakemesini yapan birinci ağır ceza mahkemesi dün kararını bildirmiştir.

Mahkemenin kararına göre yaşı küçük olan Jarj 5 ay, Kiryako ile Marko bir buçuk sene ve Paul de 2 sene 2 ay 20 gün hapis yatacaklardır.

Limanda iki kaza

Evvelki gece biri limanımızda diğeri Marmarada iki deniz kazası olmuştur.

İzmitten limanımıza gelen 17 tonluk İhsanıhüda motörü İzmit körfezinden çıkmış ve sahili takiben ilerlerken gece yarısından sonra saat iki sıralarında Yıldırım isimli bir motörle çarpışmıştır.

İkinci kaza da Anadolu hisarı açıklarında olmuştur:

Kavaklarda oturan Recep balıkçı sandalile köyüne dönerken Şile limanına ait İsmailin 29 tonluk Hikmet ismindeki motörünü görmüş ve sandalını arkasına bağlamak istemiştir. Fakat ip atarken birdenbire sandalı devrilmişti, kendisi denize yuvarlanmıştır. Recep kurtarılmışsa da sandal batmıştır.

Macaristanda iki kolordu seferber edildi

Bu hareket Macaristanın muslihane emellerine delil imiş!

Alman hududu, 16 (A.A.) — Havas ajansı:

Alman istihbarat bürosu, Budapeşteden istihbar ediyor:

Resmen bildirildiğine göre Szekesfehrvar ve Kassa kolorduları seferber edlimiştir. Bu iki kolordu mevcudunun yüzde altmışı son zamanlarda Macaristana ilhak edilmiş olan arazi ahalisindendir. Bu seferberlik, bu ahalinin talim ve terbiyesi maksadile yapılmıştır. Aynı maksatla bir çok motorize livalarla süvari livaları da seferber edilmiştir.

Huduttaki arazi cüzüitamları seferber edilmişir. Macar Telgraf ajansı, bu hareketi Macaristanın muslihane emellerinin bir nişanesi addetmektedir.

Moskovaya gidecek Yugoslav siyasî heyeti hakkında

Sovyetlerle Yugoslavya arasında müzakereler oluyor

Belgrat, 16 (A.A.) — Röyter:

Yakında Moskovaya gidecek olan siyasî heyetin kimlerden müteşekkil olacağını tesbit için müzakereler devam etmektedir. Bu ziyaretin katî tarihi ve hedefi Yugoslav ekonomik heyetinin Moskovadan getireceği neticelere bağlı olacaktır. Bu heyet yarın Bükreşte olacak ve kısa bir ziyaretten sonra önümüzdeki cumartesi günü Belgrada gelecektir. Yeni heyetin başlıca vazifesi iki memleket arasında diplomatik münasebetlerin tesisi olacaktır.

Resmî mahfiller serî hiç bir inkişaf derpiş edilmemesi icap edeceğini beyana devam etmekte iseler de memleket müdafaasından mesul olan mahfillerin İtalyan politikasının tamamen muayyen olmadığı şu sırada mütemmim bir müzaheret temini arzusunda oldukları anlaşılmaktadır.

Çıkan kitaplara bir bakış

İki yeni kitap

Elimde bir kitap duruyor; Ankara üçüncü orta okul müdürü Zuhûri Danışman'ın "Bir Muallim Konuşuyor,,(1) adlı eseri. İkinci cildini de sonradan neşredeceğini haber veren müellif bu ilk eserinde yeni bir hatıratçı vuzuhiyle karşımıza çıkmıştır. Reel dünyadan alınmış ve hayal kanevası içinde düzene sokulmuş telif pek çok eserler yazılmış olmasına rağmen Ahmet Rasimdenberi boş kalan edebiyatımızın hatırat köşesine henüz otorite ile hiç kimse geçip oturmuş değildir. Hatıralar, kafamızın içinde saklı ve dilediğimiz zaman sayfalarını çevireceğimiz sayısız kitaplara benzerler. Bir kitap bize bazan bir ömrün hikâyesini zevkle seyrettirir, bazan da bir cemiyeti, bir hayatı ibret alınacak bir dersler silsilesi halinde karşımıza çıkarır. Bay Zuhûrinin bu eseri adından da anlaşılacağı üzere gerçi bir meslekî hatıralar yığınından ibarettir. Fakat onun birinci cephesi, maarif hayatımızın Meşrutiyet sıralarından bugüne kadar içinde bulunmuş nazır, muallim, talebe, idareci hülâsa her sınıf tiplerini birer geçit resmi yaptırarak zevkle bize dinletmesi ve bu arada birer de moralite duygusunu aşılaması, ikinci cephesi de bir hatıra yazılırken gösterilmesi gereken samimiliğe örnek olmasıdır. Bu değerli eseri okuyucularıma, maarifle ilgili bulunanlara, muallimlere hararetle tavsiye ederken, müellifin vaadetiği ikinci cildi de bir an önce hediye etmesini beklerim.

Zola

2 Nisan 1840 ta doğan büyük Fransız romancısının yüzüncü doğum yılı dolayısiyle geçen ay bütün Fransız gazete ve mecmualarında yazılar, saygı hisleri, resim ve hatıralar neşredildi. bu arada Yeni Adam mecmuasında derhal bu alâkanın memleketimizde de mevcut olabildiğini isbat edici bir surette Hüsamettin Bozok'un Zola hakkında bir etüdünün intişar ettiğini gördük. Başından itibaren zevkle takip ettiğim bu yazı silsilesi şimdi daha genişlemiş ve Zola'nın sosyete ve dünya içerisindeki mevkiini de izah eder bir tarzda kitap olarak önümde bulunuyor. Fransız cemiyetinin ekonomik, sosyal, hülâsa bütün müesseselerinin tekâmül etmek üzere buhran geçirdiği bir sırada dünyaya gelen ve sanat vadisine atılan bu büyük romancı, kısaca, devrinin, bütün geri, romanesk, hâlâ safsatacı telâkkilerini süpürüp, ilmin, tecrübenin, en çok gerçekleşebilen hakikat unsurlarının dünyasına ayak uydurmuştu. Ondan sonra ne eski sanat, ne yeni ve ileri sanat için bir korku kalmıştı. Bize tabiatin, cemiyetin bütün çalkanışını resmeden ve gelecek dünyaya ait iyi ümitler beslediğini anlatan usta romancının tesiri bütün dünyayı aşmış bulunuyor. Amerikada, Sovyetler Rusyasında, Almanyada, İngilterede, bizzat Fransada yazılanlara yakın, hakkında teveccüh sesleriyle, şükran duygulariyle dolu yazılar bulunan bu büyük insan Türk edebiyatının meçhulü değildi. Servetifünuncular devrinde pekâlâ mevcudiyeti bilinen ve günün bedbin, aristokrat ruhlu cemiyeti gibi korkak, dilsiz ve ümitsiz edebiyatçılarına zarurî olarak kendini sevdiremiyen Zola, 1923 ihtilâlinin arkasından müsbet zihniyete, realite âlemine kavuşan Türkiyede hayli merak, sevgi ve alâka uyandırmıştır. Hiç şüphesiz ki büyük romancı Halit Ziya ve arkadaşlarına Pol Burje yerine "Hakikat,, romancısı tesir etmiş olsaydı belki bugün realist edebiyat bizde de bütün nüansları, esasları ve detayları ile teşekkül etmiş bulunacaktı. Müellifin eserin sonuna koyduğu "Dilimizde Zola,, başlıklı bir yazıdan, bizde Zola sevgisinin, devrimize yaklaştıkça çoğaldığını,, anladığımız halde gariptir ki bu hafta çıkan "Yeni Ses,, mecmuasında "Behçet Akalp,, imzasını taşıyan bir makale garip tenakuzlar içinde, Zolanın Fransada ve garpte kıymetini kaybettiğinden bahsediyor! Sonra da "Bizde tercüme edilmesin demiyorum,, diyor ve en sonunda da "Zola için yapılan merasim orta sınıfın bugün Fransız idaresindeki kuvvetli mevkiinden dolayıdır,, diyerek sanat çerçevesinin bile dışına çıkıyor.

Sanat tarihi içinde büyük rolü artık tefsircilere lüzum göstermiyecek kadar temelleşmiş, bellileşmiştir. Flober gibi, Balzak gibi, Şekspir gibi Zola da bilhassa bizim memleketimiz için yeni müfessirler beklemiyorlar, okunmak istiyorlar. Hüsamettin Bozok'un bu yerinde alâkasından dolayı minnet duymamak elden gelmiyor.

RÜŞTÜ ŞARDAĞ

(1) Satış yeri: Akba Kitaevi, yazan: Zuhûri Danışman.

Altın 22,20 kuruş

Altın fiyatları müthiş bir süratle yükselmekte devam etmektedir. Evvelki gün 2080 olan altın dün akşama kadar 120 kuruş birden yükselmiş, ve 22,20 den muamele görmüştür. Resmî listede olan bu fiyata rağmen sarraflar 23 liradan muamele yapmaktadır. Bu hususta alâkadarlara şayanı dikkat bir ihbar vaki olmuştur. Bu ihbarda Suriyede altının bizim paramızla 34 lira olduğu ve buradan altın toplavan bazı kimselerin Suriyeye kaçırarak orada sattıkları bildirilmiştir. Alâkadarlar bu hususta tetkiklere başlamıştır.

GÖRÜP DÜŞÜNDÜKÇE

Cehennemler içinde

Birkaç hafta evvel: Sivil kumandanlar, başıbozuk erkânı harpler:

— Bu nasıl muharebe?

— Ne biçim şey bu?

— Harp dejenere oldu!

Diyorlardı.

Zaman, hem şöyle birkaç haftalık kısacık bir zaman parçası, ihtiyatsız konuşmanın ne yanlış bir şey olduğunu gösterdi. İşte harp, olanca hızı, bütün kanlılığı, tekmil kuduzluğuyla başladı.

Yüzlerce kilometrelik hatlarda milyonlarca insan boğazlaşıyor. Geçen akşam Paris radyosu:

— Cepheyi veriyoruz!

Demiş ve kulaklarımızı sağır etmişti. Binlerce kilometrelik hava tabakalarından süzüle süzüle gelen harp gürültüsünün artığı böyle olursa, artık kendisinin ne olduğunu kestirmek güç bir şey sayılmaz.

Altı bin yıllık ilim, fen, ahlâk, medeniyet insanda ilk orman ve mağara vahşisinin azgın mirasını söküp atamamış. Hâlâ fırsatların çıktığı gün, yine sırtında kaplan postu, elinde kanlı kalkanı ve uluyan ağzında yamyam dişleriyle görünüyor.

Ne fazilet, ne merhamet, ne utanç siperleri, onu durdurabildi. "Hak" ağır tankların çiğnediği bir kaldırımdır. Masumluk, suçsuzluk, iç temizlikleri en kolay tekmelenecek şeylerdir. Kana susamış bir canavar, şahlanmış bir kobra, şimşek dişli bir sırtlan hiç bir zaman bugünkü insanlığın kanını içenler kadar zalim bir yürek taşımadı.

"Bitaraflık" siperinin arkasına sinerek kendilerini korumaya çalışanlar, erkekçe kılıç çekenlerden evvel hücuma uğradılar.

Yeryüzü korkunç tezadlarla dolu. Birinin zalim, alçaklık dediğine, bir başkası, şeref diyor, hak diyor. Abidelerini, heykellerini, bütün çağların zekâ ve gönül yaratışlarını toprağa gömenler mezar oyuklarında yaşayorlar. Çatı en büyük tehlike oldu. Tarihe yeni bir devir katıyoruz: İn devri.

Taş, tunç, mağara, göl üstü kulübeleri devirlerinden binlerce yıl geçtikten sonra gelen bu "İn devri" insanlığın bence en büyük lekesidir.

Cehennemler içinde zebaniler gibi vuruşuyoruz. Yarınki dünyanın yarısı ölse de, öteki yarısı, kalkamıyacak kadar ağır yaralı olarak yerlere serilecektir. Bu mükâfat için mi çarpışıyoruz?

HAKKI SÜHA GEZGİN

Harp sahnelerinde

(Baştarafı 1 incide)

şiddetli çarpışmalardan sonra muharebe tertibine intizam koymaya tahsis etmiştir. Takviye cüzütamları normal surette gelmektedir.

Hava muharebesi, daima durmadan aynı şiddetile devam eylemektedir. Hava bombardıman tayyareleri müttefik avcı tayyarelerine hücum etmektedir. Müttefik hava kuvveleri, şiddetli çarpışmalarında yalnız Alman hava ordusuna değil fakat aynı zamanda ve bilhassa Alman zırhlı cüzütamlarına mahsus zayiat verdirmektedir. Alman zırhlı cüzütamları, her yerde, Fransız — İngiliz hava kuvvetlerinin hücumuna uğramıştır.

Fransız tebliğine göre

Fransız tebliğine göre, meydan muharebesi, Namur mıntakasından Sedan mıntakasına kadar olan sahada, bir hareket hasıl şekline girmiştir.

Harekâtın sevk ve idaresine verilen fevkalâde ehemmiyet dolayısile devam eden muharebe hakkında şimdilik sarih tafsilât verilmiyecektir.

Fransadaki Amerika seyyar hastanesi reisi J. W. Johnson, düşman tayyarelerinin garp cephesinde yaptıkları taarruz neticesinde dört seyyar hastane kolunun tahrip edildiğini haber vermektedir.

İngiliz tayyarelerinin taarruzlarına ait tafsilât

İngiliz hava kuvvetlerinin Mastrit civarında bulunan motörlü Alman kollarına karşı yaptığı şiddetli taarruza ait tafsilât öğrenilmiştir.

Blanhaym tayyarelerinden müteşekkil kuvvetli bir filo bu motörlü kolu aramağa memur edilmiş ve onun Mastrit — Tongers yolu üzerinde ilerlediğini görmüştü. Zırhlı ufak arabalar ve kamyonlardan mürekkep bir kafile saatte 40 kilometre süratle efrat naklediyordu. Arabalar, sık sıralar halinde ilerliyorlar ve kafilenin sonunda öndekilerden 20 metre geride daha başka arabalar gidiyordu.

Blanhaym tayyareleri, biribirini takiben ve süratle inerek yüksek infilâklı bombalar attılar, bu bombalar, yollarda geniş hufreler açarak zırhlı arabalara ağır tahribat verdirdikten maada diğer taraftan, daha ufak çapta bombalar efrat arasında büyük zayiat yapmakta idi.

Bu taarruz neticesinde bütün kafile durmağa mecbur oldu. Zira yol tahrip edilen tankların ve kamyonların 80 kilometrelik bir sahayı kaplayan enkazile tıkanmış bulunuyordu.

Liyej ve Namur dayanıyor

Belçikada Liyej ve Namur kaleleri tahrip edilmiş vaziyette olmalarına rağmen Alman tazyiklerine mukavemet etmektedirler. Belçika kıtalarının mukavemeti Almanları büyük zayiata duçar etmektedir.

Almanlar Belçika şehirlerini ve hattâ muharebe bölgesinde olmıyan şehirleri bile tahrip ediyorlar.

Luven yeniden zalimce bombardıman edilmiştir. Namür'ün dörtte üçü Alman kıtaatının hücumundan evvel tayyarelerle tahrip edilmiştir. Tirlemont ve Aerschot baştan başa haraptır.

Liyej kaleleri mukavemette devam ediyorlar. Fakat şehir Alman bombardımanlarından çok müteessir olmuştur.

Almanlar işgal ettikleri bölgelerde bulunan fabrikaları dahi esirgemiyorlar. Ougree'de çok mühim maden fabrikalarının tamamen tahrip edildiği bildirilmektedir.

Belçika hükûmeti Brükselde

Belçika hükûmeti bütün erkâniyle elân payıtahtta bulunmaktadır.

Belçika kralının mesajı

Brüksel radyosu, dün saat 15 te Liege kaleleri müdafilerinehitaben bir mesaj neşretmiştir:

Bu mesajda ezcümle şöyle demektedir:

Bütün Belçika milleti sizlere, düşmanın hücumlarına karşı kahramanca mücadelenize karşı derin hayranlığını bildiriyor. Sizler, ırkımızın en güzel hasletlerini temsil ediyorsunuz. Sonuna kadar dayanınız..,

Alman başkumandanlığı Belçikaya teslim olmasını, aksi takdirde şehirlerin tamamen yakılacağını bildirmiştir.

Holandada

15 mayısta saat 11 de Holanda ordusunun teslimiyeti, Alman ordusu kumandanlığı ile Holanda ordusu kumandanlığı arasında imza edilmiştir.

İlk Alman müfrezeleri dün saat 13 de Amsterdama varmıştır.

Bu müfrezeler motorize kollardı. Almanlar, şehre cenuptan girmişlerdir. Almanlar, başlarında belediye reisi bulunan belediye meclisi azası tarafından karşılanmışlardır. Almanların gelecekleri bilen ve bekleyen halk, sakin ve ciddî idi.

Moskovaya göre harp vaziyeti

Moskova, 16 (Hususî) — Belçikaya taarruz etmekte olan dördüncü Alman ordusu bilhassa Namur ile Sedan arasında büyük mikyasta taarruz etmektedir. Bu mıntakada Alman motörlü ve zırhlı kıtaları birçok mıntakalarda Fransız - Belçika hatlarını yararak derinliğine ilerlemişlerdir.

İngiliz ve Fransız küllî kuvvetleri Belçika kuvvetleriyle birlikte hareket ederek Alman kıtalarına karşı büyük bir mukavemet göstermişlerdir. Fransız membaları Sedanda ilerleyen bir Alman zırhlı kıtasının İngiliz ve Fransız kuvvetleri tarafından tardedilmiş olduğunu bildirmektedir.

Almanlar Liej'den sonra Namur şimalinde de iki kaleyi zaptetmiş olduklarını söylemektedirler.

Müttefik kıtaların Belçikada ve bilhassa Brüksel cenubundaki hareketleri Belçikadaki askerî vaziyeti müttefikler lehine tadil etmiştir. Brüksel şarkında Almanlarla müttefik kıtalar arasında cereyan eden muharebeler müttefikler lehine inkişaf etmektedir.

Brüksel üzerine taarruz eden Alman kıtaları tamamen pütkürtülmüştür.

Almanların taarruzu Cenubî Belçikada inkişaf etmektedir. Dinon ile Namur arasında birçok yerlerden Möz'ü geçen Almanlar Sedanı almaya da muvaffak olmuşlardır. Alman cephesi cenuba doğru açılmaktadır. Almanların harekâttan gayeleri Belçikayı cenuptan çevirmek ve Majinoyu şimalden ve arkadan vurmaktır.

Belçikaya paraşütçü indirilemiyor

Moskova, 16 (Hususî) — Almanlar Belçikada paraşütçü kuvvetlerini istimal edememektedirler. Belçikaya indirilmeye teşebbüs edilmiş olan bütün paraşütçüler derhal itlâf edilmiştir. Esasen Alman paraşytçü kıtaları Holanda harbi sırasında müthiş zayiat verdiklerinden yeni bir hareket yapacak vaziyette değillerdir.

Anadolu ajansının notu:

Harp harekâtı hakkındaki Alman resmî tebliği bugün alınamamıştır.

General Gamelenin hazırladığı tabiye

Londra, 16 (A.A.) — Röyter ajansının askerî muharriri yazıyor:

General Gamelinin halen gayesi sadece mevzî mevcutlarını ve tayyarelerini kullanarak düşmanın başlıca hücumlarını püskürtmek ve sonra en mühim stratejik mevcutlarını hangi ne müsait mıntakadan nihaî bir mukabil taarruza tahsis edeceğini kararlaştırmaktır.

Düşman hücumlarının muhtelif noktalarda aynı zamanda vuku bulduğu ve bugünkü hâdiselerin fevkalâde serî bir surette cereyan ettiği göz önüne alınırsa, bu eski tabiye meselesinin halli kolay bir iş olmadığı anlaşılır. Bununla beraber avantaj Fransızların tarafındadır: Zira Fransızlar, arkasında stratejik ihtiyatlar tam bir emniyet içinde bulundurulabilecek olan Majino hattına maliktirler.

Alman efkârı umumiyesi mağlûbiyete hazırlanıyor

Alman hududu, 16 (A.A.) — Havas ajansından:

Alman efkârıumumiyesini garp cephesindeki harekât esnasında tesadüf edilmesi melhuz müşkülâta hazırlamak zarureti Berlinde hissedilmeğe başlamış gibidir. Filhakika Boersen Zaitung, şöyle yazıyor:

"Tepeden tırnağa kadar silâhlanmış olan iki demokrasiye ve onların peyklerine karşı girişilmiş olan mücadele esnasında çok fena günlere şahit olursak dahi Alman ordusunun rüesasına itimat etmekte devam eylemek lâzımdır.,,

Parise tayyare baskını

Paris, 16 (A.A.) — Düşman tayyarelerinden mürekkep bir grup bu sabah Paris banliyösü üzerine bir baskın yapmıştır. Hiç bir bomba atılmamıştır. Bir Fransız avcısı Alman tayyarelerinden birini düşürmüştür.

Gece yarısından sonra gelen haberler:

İngiliz kıtaları Almanlarla muharebeye tutuştu

Londra, 16 (Hususî - Saat 1) — Dün ciddî olan vaziyet bugün müttefikler lehine dönmüştür. Möz nehrini geçmeye muvaffak olan Alman kıtaları mukabil müttefik taarruzu ile yelpaze gibi dağıtılmışlardır. Bazı Alman zırhlı kıtaları geri hatlara kadar girmiş iseler de bunlar diğer kıtalar tarafından takip olunamamıştır.

Son yirmi dört saat zarfında azamî gayret gösteren İngiliz ve Fransız hava kuvvetleri Alman zırhlı kıtalarına büyük zararlar verdirmiştir.

Alman hava kuvvetleri şimalî Fransada Arası bombardıman etmişlerdir. Sivil halktan ölen ve yaralananlar vardır.

Londra, 16 (Hususî - Saat 2) — Fransız askerî mahafile göre, Almanlar bugün Belçikada hiç ilerileyememişlerdir.

Londra, 16 (Hususî - Saat 3) — Yarım saat evvel neşrolunan bir tebliğe göre Fransada bulunan İngiliz kıtalarının büyük kısmı Almanlarla temasa başlamıştır. Şu anda harp devam etmektedir. Almanların Luven'deki taarruzları püskürtülmüştür.

Londra, 16 (Hususî - Saat 3) — Holanda Prensi Bernar Londradan ayrılarak harp cephesine gitmiştir. Prens Bernar Zelandda dövüşen Holanda kıtalarının başında bulunacaktır.

Felemenk Hindistanı hakkında Fransanın Tokyo elçisi

Japon hükûmetine teminat verdi

Tokyo, 16 (A.A.) — Fransanın Tokyo büyük elçisi, bugün Japonya hariciye nazırını ziyaret ederek Hollanda Hindistanı hakkında kendisine tam teminat vermiştir.

Japon hükûmeti namına söz söylemeye salâhiyettar bir zat, bu mülâkattan sonra şu beyanatta bulunmuştur:

— Fransız büyük elçisi, B. Aritanın geçen hafta tayin ettiği tarzda Hollanda Hindistanında statükonun idamesi keyfiyetinin Fransız hükûmeti tarafından tamamile tasvip edilmekte olduğunu temin eylemiştir.

Reyno sefirimizi kabul etti

Paris, 16 (A.A.) — Reyno, öğleden sonra, sıra ile, Türkiye büyük elçisi Behiç Erkin, Amerika Birleşik Devletleri büyük elçisi Bullitti ve İsveç elçisi Hemeingsi kabul etmiştir.

Lima'da Japonya aleyhinde hâdiseler oldu

500 ölü var

Tokyo, 16 (A.A.) — Limada vukubulan Japonya aleyhindeki hâdiselerin bildirildiğinden çok daha mühim olduğu kaydedilmektedir. Şehirde nizam ancak kıtaat celbedildikten sonra iade edilebilmiştir. 400 den fazla Japon mağazası ve evi halk tarafından hasara uğratılmıştır. 500 ölü ve yaralı olduğu bildirilmektedir.

Dün geceki yağmur

Hava iki gündenberi kapalı geçmektedir. Dün gece saat on buçuğa doğru şiddetli bir yağmur yağmaya başladı. Yarıma kadar sürdükten sonra kesildi.

Müttefik filolar Akdenizde manevra yapıyor

İtalyanlara Mısırı terketmeleri tavsiye edildi

Kahire, 16 (A.A.) — Müttefik filoları, bu sabah, İskenderye açıklarında büyük manevrelere başlamıştır.

Kahire, 16 (A.A.) — Reuter: Mısırdaki İtalyan konsoloslukları İtalyan tebaasına sakin bir surette tebliğatta bulunarak Mısırı terk etmelerini tavsiye etmektedirler.

Diğer taraftan Amerikalılar da Mısırdan harekete amade olmağa yarı resmî surette davet edilmişlerdir.

Mısır makamları Kahire ve İskenderye civarlarını ve tayyare meydanlarile diğer askerî onktalara civar mıntakaları boşaltmağa başlamışlardır.

Bir İngiliz muhribi hasara uğradı

Londra, 16 (A.A.) — Dün akşam amirallik tarafından şu tebliğ neşredilmiştir:

İngilterenin Valentine muhribi, Holanda sahili açığında cereyan eden bir hava taarruzu esnasında hasara uğramış ve karaya oturmuştur.

Hasarat derecesi henüz malûm değilse de ehemmiyetli olmadığı tahmin edilmektedir.

İngilteredeki Almanlar hapsedildi

Londra, 16 (A.A.) — Dahiliye Nazırı yeni ihtiyat tedbiri olarak bütün İngilterede 16 yaşından 60 yaşına kadar bütün Avusturyalılarm ve Almanların muvakkaten hapsedilmesini emretmiştir.

Lord Loyd heyetimizi karşıladı

Londra, 16 (A.A.)— Britiş Konseil reisi Lord Cloyd, Türk heyetini Londra'da karşılamıştır. Londra'daki umumî kanaat, harp bulutlarmın bu kadar yakından tehdidler gösterdiği şu sıralarda Türk gazetecilerile mebuslarının büyük Britanya'yı ziyaret etmeleri, hakikî sportmenlere yakışır bir hareket olduğu merkezindedir .

İtalyan millî terbiye Nazırı

Talebenin nümayiş yapmamasını bildirdi

Roma, 16 (A.A.) — Dün birçok şehirlerde, bilhassa cenubî Pesaro, Potenza, Kilada müttefiklerin bahrî kontrolleri aleyhinde birtakım protesto nümayişleri yapılmıştır.

Bern, 16 (A.A.) — Havas ajansından

Romadan bildirildiğine göre, dün sabah İtalyan millî terbiye nazırı talebeyi nümayişler yapmaktan vaz geçmeğe davet etmiştir.

Roma, 16 (A.A.) — Yugoslav sefarethanesi önüne ikame edilmiş olan askeri müfrezeler geri alınmıştır.

Gece, sükûn içinde geçmiştir.

Roma, 16 (A.A.) — Kanadalı, İskoçyalı ve İngiliz seminer talebeleri bu sabah Romadan İngiltereye hareket etmişlerdir.

İsviçrede

(Baş tarafı 1 incide)

sına, her ihtimale karşı Zürih mıntakasını terketmeleri tavsiyesinde bulunmuştur. Fransız İsviçresine doğru memleketi terkedenlerle dolu trenler Zürihten hareket emektedir.

Vaziyet sakindir. Fakat Bale civarmda kuvvetli Alman kıtaları tahaşşütleri bulunduğu hakkındaki şayialara devam etmektedir.

Memleketi, bozgunculara ve paraşütçülere karşı müdafaa için mahallî müdafaa grupları süratle teşkil edilmektedir.

Lozan, 16 (A.A.) — İsviçre genelkurmayının saat 18 de bildirdiğine göre, Zürih kantonu üzerinde bin metre irtifada uçan bir Alman bombardıman tayyaresi görülmüştür.

Heinkel 101 ile İsvicre avcı tayyareleri arasında kısa bir çarpışma olmuş ve tayyare dafi topları da harekete geçmiştir. Yere inmeye mecbur edilen Heinkel,de yangın çıkmış ve tayyarenin bir kanadı sakatlanmıştır. Tayyarenin mürettebatından iki yaralı enterne edilmiştir. Diğer ikisi kaçmıştır. Bunlar, faal surete aranmaktadır

Fransız Başvekilinin nutku

"Dünya, Fransanın nelere kadir olduğunu görecektir,,

Paris, 16 (A.A.) — Fransız mebusan meclisi, bugün öğleden sonra, kısa bir toplantı yapmıştır.

Başvekil Reyno, müheyyiç bir beyanatta bulunmuş ve köyle demiştir:

— Almanya, bütün kozlarını oynamaya karar vermiştir. Almanya, üç bitaraf memleketi istilâ etmiştir ve bugün nişangâhını Fransanın kalbine çevirmiştir.

Hitler, iki ayda harbi kazanmak istiyor. Eğer muvaffak olamazsa mahvolacaktır. Hitler bunu biliyor ve biz de tehlikeyi tam surette müdrikiz.

Önümüzdeki aylar, istikbaldeki asırları yuğuracaktır.

Fransa ve İngiltere, bütün partilere hitap ederek tehlikeye karşı duruyor. Ve her şeyin mahvolduğunun sanıldığı göndedir ki dünya, Fransanın nelere kadir olduğunu görecek. Fransız kanı akıyor. Yaşayacağımız zamanlar, belki de şimdiye kadar gördüğümüz zamanlara hiç benzemeyecek. İnkılâpçı tedbirler almak icabedecek. Belki de usulleri ve insanları, her şeyi değiştirmemiz lâzım gelecek. Bütün gevşeklikler tedip edilecek. Kendimize derhal yeni bir ruh yaratmalıyız. Ümitle doluyuz. Zira hayatlarımızın hiç bir ehemmiyeti olmadığını biliyoruz. Hemmiyeti olan yegâne şey, Fransayı tutmaktır.

Başvekilden sonra mebusan meclisi reisi Heryo, barbarlığın saldırılışına karşı koymak için çarpışan Fransız askerleri ne ve müttefik ordulara Reynonun ifade ettiği tazim hissiyatına, mebusan meclisi namına iştirâk etmiştir.

Nihayet mebusan meclisinin işarı ahara kadar içtimalarına nihayet verdiğini bildirmiş ve celse kaldırılmıştır.

Aramızda ticaret mukavelesi olmıyan devletler

Ankara, 16 (Hususî) — Ticaret mukavelesi veya modüsvivendi aktetmeyen devletlerden Türkiyeye yapılacak ithalâtın 2294 numaralı kanun mucibince iki sene daha temdidi için Ticaret Vekâleti teşebbüste bulunmuştur. Bu münasebetle aramızda ticaret muahedesi olmıyan memleketlere yapılacak ithalât için 1942 temmuzuna kadar hükûmet Meclisten men'i tahdit ve takyit salâhiyeti istemektedir.

İtalya ile ticarî münasebetlerimiz

Ankara, 1 (Hususî) — İtalya ile aramızdaki muallâkta kalan ticarî meselelerin halli için bir komisyon teşkili Hariciye Vekâletine yazılmıştır. Vekâlet keyfiyetten İtalya hükûmetini malûmattar edecektir. Komisyonun memleketimizde toplanması muhtemeldir.

Ankarada fotoğraf sergisi

Ankara, 16 (Hususî) — Parti tarafından önümüzdeki hafta zarfında Ankara halkevinde bir resim ve fotoğraf sergisi açılmasına karar verilmiştir. Kayıt muamelesi başlamıştır.

Hariciye Vekilimiz bu gece bir balo veriyor

Ankara, 16 (Hususî) — Yarın akşam Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu tarafından hariciye köşkünde bir balo verilecektir.

Bu baloda sefirler ve kordiplomatik bulunacaktır.

Yugoslavyada bir italyan tayyaresi düşürüldü

(Baştarafı 1 incide)

Bu toplantılardan sonra hiç bir tebliğ neşredilmemiştir.

Geçen pazar yapılmış olan büyük geçid resmine iştirak eden Yugoslav Sokol teşkilatları mensuplarının mikdarı yüz bin kişi tahmin edilmektedir. Bu geçid resminin kazanmış olduğu muvaffakiyete binaen yakında Yugoslavyanın bütün Sokol teşkilâtlarının iştirakile ikinci bir geçidresmi yapılacaktır.

Düşürülen İtalyan tayyaresi

Burada bugün alınan malumata göre, garbî Hırvatistanın İtalya hududuna 60 kilometre mesafede kâin bir mevki olan Gulin'de geçen Salı gecesi bir İtalyan tavyaresi düşürülmüştür.

Hatırlarda olduğu üzre, Yugoslav hudut bataryaları geçenlerde hududu geçecek her tayyare üzerine ateş etmek için emir almışlardır.

Belgrad, 16 (A.A.)— Reuter: Fiume'nin karşısında kâin bir mevki olan Susak'dan bildirildiğine göre, dün büyük tezahürat esnasında Fiume sakinleri Yugoslav hududuna oldukça yaklaşarak müttefikler aleyhinde haykırmış ve "Kahrolsun Yugoslavya" dive bağırmışlardır. Tezahüratçılar susak'daki evlere taş da atmışlardır. İtalyan polisi müdahale etmemiştir.

Gümüşhanede

Yıldırımdan 4 amele öldü

Gümüşhane, 16 (A.A.) — 24 saattenberi devam eden yağmurlardan rençperler sevinmekte kuraklık dolayısile yükselmiş olan zahire fiyatları birdenbire düşmüştür. Gümüşane — Siran yolu üzerindeki Tersun dağının Zimon köyü civarında çalışan mükellef amelenin yağmurdan sığındığı binaya isabet eden yıldırımdan dört amele ölmüş ve dört kişi de yaralanmıştır.

Kısa Ankara haberleri:

* Mahallî idareler umum müdür muavinliğine umum müdürlük muamelât şubesi müdürü Hilmi Yurdakul, birinci daire reisliğine hesap şubesi müdürü Besim Tuğay, ikinci daire reisliğine belediyeler muamelât şubesi müdürü Necmettin Ergonlu, üçüncü daire reisliğine belediyeler hesap şubesi müdürü Fuad Kâmil Erkal tayin edilmiştir.

* Hudut ve sahiller umum müdürlüğü müfettişlerinden doktor Edib Sürel 80 lira maaşla Çorum sıhhat müdürlüğüne tayin edilmiştir.

* 19 Mayısta Ankarada yapılacak olan idman şenlikleri umumî provası dün yapılmıştır. Prova muvaffakıyetli olmuştur.

* Ankarada 19 Mayıs piyango biletleri bitmiştir. Halk bayi dükkânları önünde sıra beklemektedir. Piyango müdürlüğünün yenidden bilet çıkarması muhtemeldir.

Hava kurumu merkez heyeti toplandı

Ankara 16 (A.A.) — Türk Hava Kurumu genel merkez heyeti bugün saat 10 da Cumhuriyet Merkez bankası umum müdürü B. Kemal Zaim'in başkanlığında, altı aylık toplantısını yaparak 23 mayısta toplanacak yedinci kurultaya arzedilecek raporu ve nizamnamede yapılması teklif edilecek değişiklikleri tesbit ve mukabilerin raporiyle bilânçoyu ve 940 - 941 bütçesini tasvip ve tasdik ettikten sonra toplantıya nihayet vermiştir.

TAKSİM SİNEMASI

Bu haftadan itibaren Tenzilâtlı yaz fiatlarına başlıyor. Duhuliye 20 ve 15 kuruş, Lüks 30 kuruş Localar 100 — 150 kuruş Aynı zamanda büyük programlar: Bugün başlıyacak olan yeni programda ilk film birden: Şarkın ses kralı

ABDULVEHAB'ın ölmez filmi

YAŞASIN AŞK

LEYLA MURAD'ın iştirâkile

Ayrıca ikinci film olarak DÜK JONES tarafından KIZIL ATLI HAYDUTLAR

Müthiş heyecanlı film

Memleket Haberleri

Bursa köylerinde hayvan uyuzu ile mücadele

Bütün hayvanlar uyuz koruma banyolarına sevkedildi

Bursa, (Hususî muhabirimizden) — Merinos yetiştirmesini istihdaf eden Bursa mıntakasında bu sene kışın çok şiddetli ve devamlı yağışlı geçmesi Kara - cabey ve M. Kemalpaşa kaza - larının bir çok defalar büyük su istilâlarına uğramaları bu mıntaka hayvanlarının da hayatlarını tehdit etmişti. Bu büyük seylâp felâketi yüzünden bir taraftan açlık diğer taraftan soğuk yüzünden hayvanatta sefalet başlamıştı. O civardaki Merinos koyunlarında bunun tesirile uyuz hastalığı görülmektedir. Fakat vilâyet hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalığın daha fazla intişar etmemesi için müstacel tedbirler almıştır. Üç aydanberi Yenişehir, merkez, M. Kemalpaşa ve Karacabeyde mütemadî faaliyette bulunan uyuz tarama ekipleri 82 köyü ayrı ayrı gezerek bu köylerde mevcut 80831 koyun ve keçiyi birer birer muayeneden geçirmişlerdir. Hastalık bulunan mıntakalara elkonarak kanunî ve fennî tedbirler alınmıştır.

Baharın yaklaşması ve havaların çok müsaat gitmesinden istifade eden halkın elinde bulunan bütün havvanları hastalık tan korumak için uyuz koruma sabit banyoları 15 mayıstan itibaren faaliyete geçirilmiş ve bu banyolara memur baytar ekipleri gönderilmiştir.

Ekipler tarafından hazırlanan banyolarda halkın bütün hayvanatı parasız olarak banyoya tabi tutulmaktadır.

Esat Alkan

YEŞİL İSKELET

— 21 —

...il bir lâhza düşündükten ...:

— Hayır, dedi.. Öyle zannedi... ki yanlış bir yola gidiyo... Bu çılgınca fikir evvelâ bana ...kim olmuştu. Bunun üzerine ... ilk günden tahkikat yaptım ... Baron Monleon'un hakikaten ...ne isminde bir çocuğu bulun...nu ve bu çucuğun çalınmış ...ğunu öğrendim. Baron bu ...ta bize hakikati söylemiştir. ...ne buna rağmen ben de sizin ... Baronun Madam Lablanşı zi... etmesini şüpheli görüyo... Bunun için her ne olursa ... Baronun ne münasebetle ...çi dükkânına gitmiş oldu... ve Madam Lablanş ile mü...etlerinin cinsini öğren...lazımdır.

— Peki.. Bu işi ben üzerime a...um. Pek müşkül bir şey de...

— Hayır Lenuvar ben icabeden ...katı yaparım. Çünkü....

...pı vuruluyordu. Emilin sözü ...kaldı. Emil kapıyı açmaya ... Bir dakika içinde avdet et...

— Baron geldi. Misafir salonu... aldım. Sizinle acele görüşmek ...yor.

— Güzel.. Buyursun..

...ron Monleon titreyordu.. ...ndi bir koltuğa bıraktı. İnle... alnındaki ter tanelerini eliy...yordu.

— Sizi böyle münasebetsiz bir ...da rahatsız etmiş olduğum ...beni affediniz. Fakat sizinle ...pek çok mühim meseleler

— Yeni bir hâdise mi oldu?

— Evet, size cevap vermiye ...yorum. Fakat sizden bir iki ...ya sormama müsaade eder misi...

— Rica ederim..

— Yanınızda çalışan Jervez ...ey isminde bir kâtibeniz var... değil mi?

...Emil hayretini gizliyemiyerek:

— Evet, diye cevap verdi.. Fa... şimdi yanımda bulunmayor, ...başına bir felâket geldi.

— Evet biliyorum.. diye Baron ...leon sözünü kesti.. Bu çok ...hiç bir şey.. Ne garip bir akı...yarmış.. Peki Mösyö Tine, Matmazel Jervezin bu haydu...elinde olduğuna emin misi...

— Şüphe etmek biraz müşkül,, ...ron başını çevirdi.. Emil ih... adamın gözlerinin yaşla dol... hissetti.

— Bu genç kızın muhakkak ...kurtulması lâzım.. Bu hususta ...sarf edebileceğinizden fazla ...sarfım. Her teşebbüse başvur... hiç bir gayretten çekinme... lâzımdır.. Delikanlı çok ace... hareket edeceğinize dair bana ...veriniz.

— Böyle bir sual mevzubahis ...maz mösyö.. Muhakkak ki a... gayreti sarfedeceğiz. Ancak ...sade buyurursanız hayreti... bildireyim. Matmazel Jervezin ...haydudun elinden kurtulma... sizin ne gibi bir menfaati... olabilir.

...ron buz gibi bir sesle:

— Bunun üzerinde durmıya... Siz yalnızca benim söyledi... yapınız.. Her ne pahasına o... olsun Matmazel Jervezin ...umasr lâzım, anlaşıldı mı? ...ye paraya ihtiyacınız varsa te... etmeyin. .Lâzım oldukça ...al bana müracaat etmekten ...çekinmeyin.

— Teşekkür ederim. Şimdilik ...miktarda paramız var. Fakat ...r benim muvaffakıyete gitme... istiyorsanız her şeyden evvel ...azami itimadı göstererek ...sırrınızı vermelisiniz. Ni... aramızda gizli bir şey olsun? ...iyle sır saklamıya sebep ne?

— Ne sırrı? Ben böyle bir şey ...biliyorum.

— Oh.. Müsaade edin mösyö.. ...her şeyi açıkca konuşu... Hattâ bazan sert bile davra... Beni mde size soracak bazı ...erim var. Dün gece Sensovör ...desinde ekmekçilik eden Ma... Lablanşı ziyarete gittiniz.. ...izahı mümkün olmıyan, şüpheli bir ziyaret olduğunu kabul eder ve sebeplerini saklarsınız değil mi? Sorabilir miyim, orada ne arayordunuz?..

Baron Monleon titredi ve şaşkın bir tavırla muhatabına baktı:

— Ah... Demek haberiniz var.. dedi.. Tuhaf... Demek ki Madam Lablanşı tarassut ettiriyorsunuz.. Şu halde dinleyin beni dalikanlı, Sualinizde haklısınız. Ziyaretim belki şüphe doğurabilir.. Fakat size bütün samimiyetimle itiraf ederim ki bu ziyaretin sebeplerini şimdi izah etmeme imkân yoktur. Kimbilir belki ileride, çok sonra bunları öğrenirsiniz.

— Hakikati söylemek lâzımgelirse teklifimi reddetmenizde ciddî bir sebep bulamıyorum. Düşünmüyor musunuz ki böyle hareket etmekle benim işimi güçleştirmiş oluyorsunuz. Şimdiye kadar daima karanlıkta çarpıştım.. Evvelâ geçen geceki facia. Matmazel Jervezin kurşunlarıma hedef olması.. Sonra hastahaneden esrarengiz bir surette kaybolması.. Nihayet sizin Sensovör caddesindeki ziyaretiniz ve bu vaka hakkında bana hiç bir izahat vermemeniz.. Tanımadığınız bu kıza karşı göstermekte olduğunuz anlaşılmaz, sebepsiz alâka.. Bütün bunların içinden benim nasıl çıkmamı istiyorsunuz ki... Faaliyetime mani olmak için elinizden geleni yapıyorsunuz!..

Baron Monleon elinin bir hareketiyle genç adamı susturdu:

(Daha var)

Karacabey ovasında

Şeker fabrikaları 7000 dönüm arazi kiraladı

Bursa, (Hususî muhabirimizden) — Büyük bir seylâp felâketinden kurtulan Karacabey ve havalisinden, ekilirse, çok güzel ve bol mahsul alındığı herkesçe malûmdur. Bunu nazarı dikkate alan şeker fabrikaları şirketi Karacabeyden (7000) dönüm arazi kiralamıştır.

Bu maksatla şeker şirketi Karacabeye bir mıntaka âmiri ile iki fen memuru, bir kontrolör, bir muhasip ve bir de seyyar ziraat müdürlüğünden müteşekkil bir heyet gönderecektir.

Geçen sene Ziraat Vekâleti tarafından Karacabey ovasında tecrübeler yapılmış, birçok yerlerinde pancar ekilmişti. Bundan çok iyi neticé alınmış ve burada yetişen pancarın şeker usaresi yüzde yirmi iki olarak tesbit edilmişti: Bu miktar Türkiyede hemen hemen başta gelen bir verimdir. Şirket kiraladığı araziye dönüm başına (6) lira vermektedir. Bu sayede seylâp felâketine uğrayan Karacabeyliler vaziyetten çok memnundurlar.

Bursa bu sene gelecek seyyahları bekliyor

Bursa, (Hususi muhabirimizden) — Çelik Palas'ın yeni müdürü Tayyar Akkeskini bugün Çelik Palastaki bürosunda ziyaret ederek kendisinden otel hakkında malûmat vermesini rica ettim. Bana şu izahatta bulundu:

"— Bu yıl seyyah akınları ecnebi memleketlerine gidemiyeceklerdir. Onun için bu grupların memleket dahilinde seyahat edecekleri gözönüne alınarak otel yanındakı hına da misafirlerin istirahatine tahsis edilmiştir. Burada kalacaklardan banyosuz 150, banyolulardan 200 kuruş gibi az bir fiyat alınacaktır.

Otel fiyatlarına gelince, geçen seneye nazaran çok ucuzlatılmıştır. Banyosuz tek yatak fiyatı 3. banyolular 5 liradan başlamaktadır. Çift yataklı odalar ise 8 liraya indirilmiştir.

Lüks oda fiyatları da geçen seneye nazaran ucuzlamıştır. Havaların gayri müsait gitmesi bahçenin açılmasını biraz geciktirmiş ise de, açılma işine hararetle devam edilmektedir."

ESAT ALKAN

Bursada tütün satışları

Bursa, (Hususî) — Bursa mıntakasındaki tütün satışları sona ermiştir. Bu yıl mahsulü geçen yıla nazaran yüzde altmış fazla fiyatla satılmıştır. Bu seneki satışlar çok hararetli ve alıcı adedi ziyadedir. Bu vaziyetten tütün yetiştiricileri çok memnundur. Önümüzdeki yıl için tütüncüle. şimdiden hazırlıklara başlamışlardır.

Bursanın en büyük yolu bitiyor

Bursa, (Hususi) — Bir buçuk senedenberi yapılan Bursanın birinci sınıf caddesi olan Altıparmak yolu birkaç güne kadar sona ermiş bulunacaktır.

Banyo mevsiminin yaklaşması dolayısiyle yeni belediye reisimiz Sadık Tahsin Arsal yolun derhal bitirilmesi için müteahhide lâzımgelen emirleri vermiştir.

Bergama kermesi

Güzel bir eğlence programı hazırlandı

Dört yıldanberi yapılması mutad olan Bergama kermesinin dördüncüsü 25 mayısta başlıyacak ve 28 mayıs günü akşamına kadar devam edecektir. Bilhassa 26 mayıs pazar günü için kermeste büyük eğlenceler tertip edilmiştir.

28 mayıs günü de Kozak günüdür. Kermese gidenler o gün üç milyondan fazla fıstık çamlarını görmüş olacaklardır. Ayrıca kermeste millî oyunlar oynanacak, sazla halk türküleri söylenecek, okçuluk, nişancılık, koşu gibi sporlar yapılacak ve kermes piyangosu çekilecektir.

Mevlid

Geçenlerde vazifesi başında vefat eden Beykoz müddeiumumîsi Suad Akçaner'in ruhuna ithafen önümüzdeki pazar günü öğle namazını müteakip Bakırköy Çarşı camiinde Mevlidi nebevi okutulacağından merhumu sevenlerin teşrifleri rica olunur.

RADYO

17.5.940 Cuma

12.30: Program ve Memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50 Müzik: Muhtelif şarkılar (PL.), 14.00 Müzik: Karışık program (PL.), 18.00 Program, ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Hafif müzik (PL.), 18.30 Müzik: Dans müziği (PL.), 19.10 Müzik Çalanlar: Fahire Fersan, Refik Fersan, Fahri Kopuz. Okuyan: Müzeyyen Senar. 19.45 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri, 20.00 Müzik Çalanlar: Kemal N. Seyhun, Cevdet Çağla, Şerif İçli, İzzettin Okte. - — Okuyan: Radife Erten, 2 — Okuyan: Aziz Şenses, 20.30 Konuşma (Millî Kahramanlık menkibeleri), 20.45 Müzik: Saz eserleri ve şarkılar Çalanlar: Fahire Fersan, Fahri Kopuz, Refik Fersan, Okuyan: Mefharet Sağnak. 21.10: Konuşma (Bibliyografya) 21.30: Müzik: Küçük Orkestra, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans Haberleri; Ziraat, Esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut borsası, (Fiyat). 22.50 Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

Spor

Mektepliler muhtelitî bugün Ankaraya gidiyor

19 mayısta Ankara — İstanbul mektepliler muhtelitinin Ankarada bir maç yapacağını yazmıştık. Haber aldığımıza göre İstanbul mektepliler muhteliti bugünkü öğle trenile hareket edecektir. Taksim lisesi müdürü Ömerin riyaset edeceği muhtelit takım şu şekilde tesbit edilmiştir:

Faruk, Arif, Muvahhit, Kadir, Nafiz, Cemal, Feridun, Nuri, Mükerrem, Gazanfer, Zeki, Sa - im, Murat, Turan, Hüseyin.

Atletizm bayramı seçmeleri

26 Mayısta yapılacak

Beden Terbiyesi İstanbul atletizm ajanlığından:

1 — Finali 2 haziran pazar günü Fener stadında yapılacak olan 11 inci İstanbul Atletizm bayramının seçmeleri 26 mayıs pazar sabahı saat 9,30 da Robert Kolej sahasında yapılacaktır.

2 — İstanbul atletizm bayramı nizamnamesi mucibince bir atlet ancak iki müsabakaya dahil o - labilir.

3 — Kayıt müddeti 24 mayıs cuma akşamında hitam bulur.

4 — Yapılacak müsabakalar şunlardır:

100, 200, 400, 1500, 3ooo metre, 110 manialı, yüksek, uzun, üç adım ve sırıkla atlama, gülle, disk, cirit atmaları.

Mısırdaki futbolcularımız yarın geliyor

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi başkanlığından:

Mısıra giden futbolcülerimiz yarın saat 9 da Transilvanya vapuru ile şehrimize avdet edeceklerdir.

Kendilerini karşılamak üzere teşkilâtımıza bağlı bütün klüp murahhaslarının o gün muay - yen saatte Galata rıhtımındaki salonunda hazır bulunmaları rica olunur.

Kadın hekimleri aylık toplantısı

Türk ginekologi cemiyeti bu senenin son toplantısını Dr. Ahmet Asım Onur'un reisliği altında yaptı. Bu celsede: Asım Onur: Meşime sektesi hakkında tebligatta bulundu ve bu tebligle alâkadar üç vaka takdim etti. Rahim miyomlarının muhafazakâr ameliyatla tedavisinden bahsetti ve ameliyatla çıkardığı piyesi gösterdi.

Dr. Cafer Tayyar: Kabili ameliye olmıyan bir rahim kanserinde yaptığı palyatif ameliyeyi izah ve piyesi takdim etti.

FEKONDİTE

Yazan: EMİLE ZOLA
Çeviren: OSMAN YENSENİ

— 82 —

Rozun kafilesi bu kalabalığın tam ortasına düştü. Evvelâ bisikletler, araba, ve daha sonra da yolda arkalarına takılan uzun bir halk kütlesi.

Roz bisikletten atlıyarak:

— Biz de kendimize göre etrafa bir tesir bırakıyoruz, dedi.

Hakikaten öyle idi. İlk senelerde, bütün Janvil, nereden geldiği belli olmadan oraya yerleşen, ve taşlar üzerinde buğday yetiştirmeğe yeltenen şu Mat - yölere karşı haşin davranıyor - du. Sonra, görülen mucize bütün iddiaları boşa çıkarmışsa da haset ve garezleri epey zaman yon tamamıştı. Fakat her şey geçer, unutulur. Muvaffak olanlara karşı kin beslenmez, ve zenginler her zaman hak kazanırlar. Şimdi bütün Janvil, bu çokluk aileye tatlı tatlı gülümsüyordu.

Roz neşe ile gülerek:

— Bizden daha kalabalık aile varsa çıksın, sayalım, dedi.

O sırada arabadan inip Nikolayı yere bırakan Maryan:

— Sus a kızım, sonunda bizi yuhaya tutturacaksın.

— Yuhaya mı? Baksana hepsi bizi takdir ediyor... Tuhaf değil mi anne, sen de kendinden ve bizlerden iftihar etmiyorsun!

— Bilâkis, öyle iftihar ediyorum ki, başkalarını alçaltmaktan korkuyorum.

Hep bir ağızdan gülmeğe başladılar. Matyö, "mukaddes tabur" tabir ettiği çocukları arasında bulunmaktan sonsuz bir haz duymakla beraber ciddiyetini muhafaza etmeğe, içinin gururunu yabancı gözlere belli etmemeğe çalışıyordu. O iyi kalpli Madam Deviny de gülümseyerek bu mesut kafilenin sevincine iştirak ediyordu. Kızı Şarlot bu tabura iki asker vermişti. Yakında, sıra ikinci kızı Marta gelecekti. Bu henüz bir başlangıçtı. Yavaş yavaş bu muzaffer sova torunlar ve torun evlâtları ilâve edilecekti. Dünyanın saadet ve güzelliği için bu küçücük tabur büyüye büyüye, elli, yüz, iki yüz kişilik bir ordu olacaktı. Ve bu hali hoş gören Janvil ahalisinin şaşkınlığı arkasında, büyük milletleri yaratan kuvvet ve sıhhate karşı derin bir hayranlık gizlendiğine şüphe yoktu.

Matyö, gülmesi bittikten sonra:

— Esasen bu ahalinin hepsi dostumuzdur, hepsi bizi sever, dedi.

Roz:

— Ah! Tabiî, hepsi, diye mırıldandı.

Sonra:

— Löpayörlere bakın. Karşıki baraka önünde duruyorlar.

Değirmenci Löpayör, karısı, oğlu Antonen ve kızı Terez orada idiler. Matyöleri görmemek için çevirmekli bir piyango oyunivle alâkadar oluyorlardı. Zaten bir müddetenberi selâmlaşmıyorlardı. Matyönün bu derece feyiz ve şevkete ermesini kendi için bir hakaret telâkki eden değirmenci, onunla selâmı kesmek için hafif bir münakaşadan istifade etmişti. Fakat piyango oyununu epey seyrettikten sonra canı gene kavga istedi. Trenin gelmesine daha bir çeyrek olduğu için Matyöler güle eğlene ahali arasında dolaşıyorlardı. Değirmenci onlara dik dik bakmağa başladı.

Löpayörün mizacı iki aydanberi büsbütün ekşimişti. Bunun da sebebi, oğlu Antonenin pek fena vaziyette Paristen dönmüş olması idi. Güzel yazısı var diye cihanı fethedeceğinden emin olarak Parise gönderilen bu çocuk, dört sene bir avukatın yanında pineklemiş, ve ancak sokak kızlarının arkasından koşmak hususunda terakki etmişti. Kahve, içki, kumar ve rakı. Bildikleri yalnız bunlardı. Annesini muvaffakıyet ve zafer vaitlerile aldatarak ondan sızdırdığı paraları hep oralarda yerdi. Nihayet sıhhatini de orada bırakmıştı. Yirmi üç yaşında saçları döküldü, ve o kadar sarardı, o kadar cılızlaştı ki, bu halin çok çalışmaktan ileri geldiğini zanneden annesi onu Janvile getirtti Fakat bu fecî avdet değirmenciyi homurdandırıyordu. Esasen çocuğun avukat tarafından da kapı dışarı edildiği bir müddet sonra meydana çıkmıştı. Löpayörün henüz açıkça kızmadığı oğlunun istikbali hakkında kurmuş olduğu parlak hülyaların boşa çıktığının bilinmesini istemediğindendi.

Birdenbire, köpek yavrusunu andıran bir sesle:

— E! E!... Terez ne oldu? Şimdi burada idi. Bu kadar kalabalık arasında yanımdan ayrılmasını istemem! diye bağırdı.

Kızı bir iki dakikadanberi meydanda yoktu. On yaşında güzel, sarışın bir küçük bayandı. Onun, değirmenin ununa bulanmış uysal ve yumuşak bir şey olacağı beklenirdi. Halbuki aksi gibi ele avuca sığmaz, pek cıva, pek afacan olmuştu. Her gün kırlarda, çiçekler, kuşlar ve yabanî meyvalar aramağa gider, saatlrece ortadan kaybolurdu. Matvöler gecerken Madam Löpayörün böyle telâş etmesine sebep te bir kaç gün evvel gözüyle gördüğü müthiş rezaletti.

(Daha var)

Kongreye Davet

İstiklâl Lisesinden Yetişenler Cemiyetinden:

Yıllık kongremizi 19 Mayıs 1940 Pazar günü saat (10) da Eminönü halkevinde yapacağımızdan arkadaşların behemehal gelmelerini rica ederiz.

VAKIT

Gazetede çıkan bütün yazı ve resimlerin hukuku mahfuzdur

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında	
Aylık	95	155	Kr.
3 aylık	260	425	„
6 aylık	475	820	„
1 yıllık	900	1600	„

Tarifeden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmiyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Türkiyenin her posta merkezinde VAKIT'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 Krş.

ILAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim - satırı sondan itibaren ilân sayfalarında 40, iç sayfalarda 50 kuruş, dördüncü sayfada 1; ikinci ve üçüncüde 2; birincide 4; başlık yanı kesmece " liradır.

Büyük; çok devamlı, klişeli, renkli ilân verenlere ayrı ayrı indirmeler yapılır. Resmî ilânların santim satırı 40 kuruştur.

Ticarî Mahiyette Olmıyan Küçük İlânlar

Bir defa 30; iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Vakıt hem doğrudan doğruya kendi idare yerinde, hem Ankara caddesinde Orhanbey hanında KEMALEDDİN İREN İlân Bürosu eliyle ilân kabul eder. (Büronun telefonu: 20335).

Papazyan Biçki yurdu mezunları

Kurtuluşta Papazyan Biçki Dikiş Yurdu bu sene 27 mezun vermiştir. Resimde mezun talebeler ve ortada Yurdun müdürü Bayan Papazyan görülüyor.

FOSFARSOL

EN BİRİNCİ

Kan, Kuvvet, İştiha Şurubudur

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

1 — Tahmin edilen bedeli (8979) lira olan (87600) kilo ekmeğin 28 Mayıs 940 tarihine raslayan Salı günü saat 11 de kapalı zarfla münakasası yapılacaktır.

2 — İlk teminatı 673 lira 52 kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (3936)

* * *

1 — Tahmin edilen bedeli (13816) lira (50) kuruş olan (15.000) kilo yünün, 28 Mayıs 940 tarihine rastlıyan Salı günü saat 14.30 da kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı (1036) lira (24) kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (3938)

* * *

1 — Tahmin edilen bedeli 18526 lira olan 15700 kilo parça bezin 23/Mayıs/940 tarihine rastlayan perşembe günü saat 11 de kapalı zarfla münakasası yapılacaktır.

2 — İlk teminatı 1389 lira 45 kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyona makbuz mukabilinde vermeleri. (3682)

* * *

Miktarı	Cinsi	Tahmin bedeli	İlk teminatı	Münakasa günü
30.000 metre	salaşpur	6180	463.50	23-5-940 perşembe saat 14 te
30.000 metre	amerikan bezi	5400	405.00	23-5-940 perşembe saat 15.30 da
21.000 kilo	arap sabunu	6300	472.50	23-5-940 perşembe saat 16.30 da

1 — Yukarıda miktar, cins, ilk teminatlarile eksiltme günleri yazılı üç kalem eşyanın hizalarında gösterilen saatlerde kapalı zarfla münakasaları yapılacktır.

2 — Şrtnamesini görmek ve almak isteyenlerin her gün komisyona müracaatları ve istekli olacakların da belli gün ve saatlerden birer saat evveline kadar tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (3684)

* * *

1 — Tahmin edilen bedeli (19690) lira olan (2000) adet battaniyenin, 18 Mayıs 940 tarihine rastlıyan Cumartesi günü saat 11 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı (1476) lira (75) kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan parasız olarak almabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyona makbuz mukabilinde vermeleri. (3499)

* * *

1 — Tahmin edilen bedeli (5840) lira olan (10.000) metre yataklık dokuma bezin 18 Mayıs 940 tarihine rastlıyan Cumartesi günü saat 12 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı (438) lira olup şartnamesi her gün komisyondan parasız olarak almabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (3496)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 2120 (İki bin yüz yirmi) lira olan Haydarpaşada yapılacak kablo ferşi 27/5/1940 Pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında ihale edilecektir.

Bu işe girmek istiyenlerin 159 (Yüz elli dokuz) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (3782)

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Evvelce aşağıda adresi yazılı merhun gayri menkulü kanuni ikametgâh olarak gösteren ve bilâhare Keçiburlu Kükürt madenleri Türk Anonim şirketinde ve Etibankta ve bilâhare Hopada Murgul bakır işlerinde bulunduktan sonra oradan da ayrılarak hâlen ikametgâhı meçhul bulunan Mehmet Hikmete ilân yoliyle son tebliğ:

Hayri ve Zekiye ile birlikte yekdiğerinize kefili müteselsil ve müşterek borçlu olarak 10131 hesap No.sile Sandığımızdan aldığınız (500) liraya karşı Üsküdarda Tavaşıhasanağa mahallesinde Selimpaşataşı sokağında eski 28 yeni 36 No.lı evi birinci derecede ipotek etmiş idiniz, vadesinde ödemediğinizden 24/5/938 tarihinde borç miktarı 1517 lira 56 kuruşa varmıştır.

Bu sebeple ve 3202 No.lı kanun mucibince yapılan takip ve açık arttırma neticesinde mezkûr gayri menkul 450 lira bedelle Sandık namına muvakkaten ihale edilmiştir. İşbu ilân tarihinden itibaren bir ay içinde 938/1184 No.lı Sandığımıza müracaatla borcu ödemediğiniz takdirde kati ihale kararı verilmek üzere dosyanın icra hâkimliğine tevdi olunacağı son ihbarname makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (4066)

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Marangoz tezgâhları alınacak

Rende, Planya, Şerit, Testere, Freze, makkap, çakı bileme tezgâhı vesaire gibi yeni veya az kullanılmış marangoz tezgâhları alınacaktır. Elinde böyle tezgâhlar olup ta satmak isteyenlerin bir mektupla askerî fabrikalar umum müdürlüğüne müracaat etmesi ve bu mektupba tezgâhların eb'at ve evsafile markasının ve fiyatının da ilâvesi rica olunur. (3720)

14 yaşında bir çocuk 9 gündür meydanda yok

Tophnede Boğazkesende 28 numarada oturan Bayan Ayşe dün matbaamıza müracaat ederek 14 yaşındaki oğlu küçük Ferhadın dokuz gündür kaybolduğunu söyledi. Ötede beride ufak tefek işler yaparak ailesini geçindiren Ferhadın bulunduğu yeri bilenler matbaamıza haber verecek olursa bir aile üzüntü ve ıztıraptan kurtulmuş olacaktır.

BORSA

— Ankara 16-5-940 —

— ÇEKLER —

1 Sterlin (İngiliz)	5.2375
100 Dolar (Amerika)	174.65
100 Fransız Frankı	2.9647
100 Liret (İtalya)	8.3123
100 İsviçre Frankı	29.26
100 Florin (Felemenk)	—
100 Rayşmark (Alman)	—
100 Belga (Belçika)	—
100 Dirahmi (Yunan)	0.97
100 Leva (Bulgar)	1.99875
100 Çekoslovak kuronu	—
100 Pezeta (İspanya)	13.6050
100 Zloti (Lehistan)	—
100 Pengö (Macar)	30.0475
100 Ley (Romen)	0.6225
100 Dinar (Yugoslav)	3.9375
100 Yen (Japon)	38.4825
100 İsveç Kuronu	30.9925
100 Ruble (Ural)	—

— Esham ve Tahvilât —

1938 % 5 ikramiyeli	19.—
Sivas — Erzurum 2	19.57
Sivas — Erzurum 3	19.57

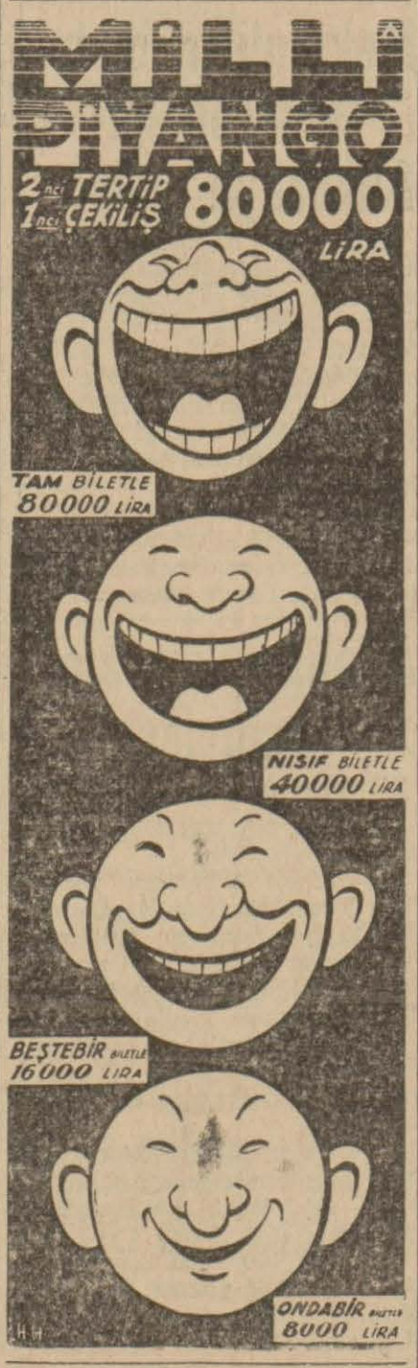

Çocuk Hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas No 4

Pazardan maada her gün saat 15 den sonra. Telefon 1012

SAHİBİ: *ASIM US*

Basıldığı ver: *VAKIT* Matbaası

Umum Neşriyatı idare eden: Refik Ahmet Sevengil

İlân

İstanbul Asliye mahkemesi 9 uncu Hukuk Hâkimliğinden:

Zehra Uzkan tarafından Şişli Hanım oğlu sokak 59 No.da oturan kocası Hüseyin Özkan aleyhine mahkemenin 940/153 No.sı ile açmış olduğu boşanma davasının yapılan muhakemesinde: Müddealeyh Hüseyin Özkana ilânen tebliğat yapıldığı halde mahkemeye gelmediğinden hakkındaki duruşmanın gıyaben icrasına ve mezkûr celsede davacı vekili iddiasını şahitle isbat etmesine ve evlilik vesikası göstermesine ve mahkemenin 5.6.940 saat 9,30 a talikine ve yazılacak gıyap kararının mahkeme divanhanesine talik ve gazetelerle de ilânat icrasına ve müddealeyhin de mezkûr gün ve saatte bizzat veya bilvekâle hazır bulunması lüzumu, aksi takdirde bir daha muhakemeye kabul olunmıyacağına ve işbu gıyap kararına da beş gün zarfında itiraz etmesi tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (32365)

Kadıköy Sulh Mahkemesi Başkâtipliğinden:

Müddei: Hayrinisaha Taşkının müddealeyh Devlet Demiryolları tekaüt sandığı ile şayian ve müştereken mutasarruf olduğu Kadıköyünde Rasimpaşa mahallesinin Aziziye namı diğer İzzettin sokağında eski 7 ve yeni 127 numaralı kâgir ve dahilen ahşap ve birinci katında iki oda, bir sofa, bir helâ, ikinci katında bir sofa, iki oda, bir helâ ve üçüncü katında bir sofa, bir balkonlu oda ve yüklük ve zemin katında kırmızı çini döşeli bir taşlık ve bir oda ve kömürlük ve bir mutbak ve hanenin arka cihetinde 86 metre murabbaı bahçeyi havi ve mecmuu sahası 147,5 metre murabbaı olup 3302 lira kıymeti muhammeneli olan mezkûr hane Kadıköy birinci sulh hukuk mahkemesi ilâmına müsteniden ve tarihi ilâmdan itibaren yirmi gün müddetle ashabı mürcaata açık bulundurulan satış şartnamesinde muharrer şerait dairesinde ve peşin para ile 19.6.940 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat ondan on ikiye kadar Kadıköy Sulh mahkemesi başkâtipliğinde açık artırma ile satılacaktır.

Yevmü mezkûrda satış kıymeti muhammenenin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde en son artıranın teahhüdü baki kalmak üzere müzayedenin onbeş gün daha temdit ile 4.7.940 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat ondan on ikiye kadar en çok arttırana ihalei katiyesi icra kılınacaktır.

Satış tarihine kadar bina ve evkaf ve belediye vergisi borçları ve rüsumu tellâliye ve satış harcı ve mahkeme ve icra masarifi hissedarlarına ve yirmi senelik evkaf tavizi ile ihale pulu müşterisine aittir.

Satışa girmek istiyenlerin yüzde 7,5 pey akçesi vermeleri lâzımdır. İcra ve iflâs kanununun 126 mcı maddesi mucibince ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarlarının hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile yirmi gün içinde daireye bildirmeleri, aksi halde hakları tapu sicilleri ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin mahkemenin 940/216 numaralı dosyasına müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (32361)

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Müddei: Ayşe Zeynep.

Müddealeyh: Halil Hilmi: Üsküdar Sultantepe Yeni dünya sokak 15. numarada:

Müddei Ayşe Zeynep tarafından Halil Hilmi aleyhine açılan boşanma davası için müddealeyhin 15.5.1940 Çarşamba günü saat (10) da mahkememizde hazır bulunması lüzumu ilânen tebliğ edilmesi üzerine mumaileyhin o gün gelmemesi veya bir vekil göndermemesine mebni hakkında gıyap kararı ittihaz olunmuş ve imlâ kılınan bu karara ait ihbarnamenin bir nüshası da mahkeme divanhanesine asılmış ve keyfiyetin on beş gün müddetle ilânı için tahkikatın 5.6.1940 Çarşamba günü saat (10,30) a bırakılmış olduğu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (32360)

ZAYİ

3.XI.1932 Edirne Askerlik şubesi 15 inci hudut taburunda yazıcı onbaşı olarak terhisim dolayısiyle aldığım tezkereyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Fatih, Derviş Ali mahallesi Kurtağa sokak No. 3/14 te 1323 doğumlu Mehmet Nail oğlu Ali Hazım.

Dr. NECAETTİN ATASAGUN

Sabahları 8,30 a kadar. Akşamları 17 den sonra Lâleli Tayyare Ap. Daire 2; No. 17 de hastalarını kabul eder.

Telefon: 23953

Pudra

Balsamin

KANZUK

Cazip ve sehhar kadın güzellik ve letafetinin ideal muhafızıdır.

İNGİLİZ KANZUK Eczanesi Beyoğlu, İstanbul

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

I — Cibali fabrikasında yaptırılacak transformatör binasına talip zuhur etmediğinden yeniden pazarlık usulile ihale olunacaktır.

II — Keşif bedeli 7846,19 lira, muvakkat teminatı 588,46 liradır.

III — Pazarlık 31/V/940 Cuma günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname sözü geçen levazım şubesi veznesinden 39 kuruşa alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte şartnamesinin F fıkrasında yazılı vesaik ve % 7,5 güvenme parasile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (4000)

Ankara Caddesinin en işlek yerinde

Kiralık dükkân

Vakıt Matbaası idaresine müracaat

İstanbul Levazım Amirliği satınalma Komisyonu ilânları

Altı bin üç yüz ton buğday kırdırılacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 23.5.940 Perşembe günü saat 14 de Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli altmış iki bin yedi yüz altmış yedi lira yirmi kuruş. İlk teminatı altı bin yirmi altı lira yetmiş iki kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (883) (4060)

* * *

Adet	
500	Kıl gebre.
53	Kayış yular başlığı.

Yukarda yazılı iki kalemin pazarlıkla eksiltmesi 21/5/940 Salı günü saat 14,30 da Tophanede Levazım Amirliği Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (881) (4067)

* * *

Adet	
100	7 litrelik ecza taşıma kabı.
50	10 litrelik ecza taşıma kabı.
100	Hava verme cihazı.
200	Bilyalı süpap.
500	Lâstik halka.
40	Patron (hartuç).

Yukarda yazılı altı kalem malzemenin pazarlıkla eksiltmesi 21/5/940 Salı günü saat 14 de Tophanede Levazım Amirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 7150 lira, kati teminatı 1072 lira 50 kuruştur. Beş kalemin nümunesi komisyonda hartuçun nümunesi Maçkada gaz deposunda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (882) (4068)

VAKIT matbaası

Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar.

Tâbiler namına dizgi işleri alır.